www.nv-online.info

№ 60 (4005)

4 жніўня 2015 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

*На простор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...*

Якуб КОЛАС

Народная Воля

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

БЕЛАРУСЬ–ЕЎРОПА

Частковая еўраамністыя

ЕС выключыў з «чорнага спісу» 24 беларускіх чыноўнікаў

Савет Еўрапейскага Саюза выключыў 24 грамадзян Беларусі са спісу асоб, якія трапляюць пад санкцыі ЕС. У лік амнісціраваных трапілі не толькі былыя, але і цяперашнія чыноўнікі, рэктары ВНУ, а таксама суддзі.

Так, са спісу выключаны:

Наталля Пяткевіч – былая памочніца прэзідэнта Беларусі,

Леанід Мальцаў – старшыня Дзяржаўнага памежнага камітэта,

Генадзь Нявыглас – былы кіраўнік Адміністрацыі прэзідэнта,

Анатоль Рубінаў – былы старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу,

Яўген Полудзень – былы намеснік міністра ўнутраных спраў,

Уладзімір Палуян – міністр па падатках і зборах,

Аляксей Васільеў – першы намеснік старшыні Дзяржкаммаёмасці,

Юрый Пракопаў – былы вядучы тэлеканала «Беларусь 1»,

Сяргей Абламейка – рэктар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта,

Тамара Алпеева – рэктар Міжнароднага гуманітарна-эканамічнага інстытута,

Генадзь Падгайскі – дырэктар Мінскага дзяржаўнага політэхнічнага каледжа,

Міхаіл Батура – рэктар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі.

Акрамя таго, з «чорнага спісу» ЕС выкраслены суддзі **Андрэй Бараноўскі, Алена Ананіч, Вольга Гусакова, Мікалай Балаўнёў, Алена Чарняк, Жанна Дубініна, Наталля Кузняцова, Алена Лапцева, Наталля Меркуль, Лідзія Цяліца, Наталля Варэнік, Валянціна Зянькевіч.**

Нагадаем, што крыху раней Савет ЕС сваёй пастановай падоўжыў тэрмін дзеяння санкцый супраць Беларусі да 31 кастрычніка 2015 года. Еўрасаюз спасылаўся на тое, што не ўсе палітвязні былі вызвалены і рэабілітаваны, а таксама тым, што выкананне правоў чалавека, прынцыпаў прававой дзяржавы і дэмакратычнага грамадства ў Беларусі не палепшылася.

ЦЭНЫ

Што будзе пасля выбараў?

Улады не рызыкуюць павышаць тарыфы перад прэзідэнцкімі выбарамі, баючыся незадаволенасці насельніцтва, аднак адразу пасля выбараў сітуацыя зменіцца.

Найбольш істотны рост тарыфаў чакаецца на транспарт і сувязь. Гэта прадугледжана прагнознымі дакументамі на будучы год, якія зараз распрацоўваюцца.

Па звестках БелаПАН, чакаецца, што спажывецкія цэны ў 2016 годзе вырастуць на 12%. Тарыфы на паслугі паштовай і электрасувязі плануецца павысіць на 40%. Кошт праезду ў грамадскім транспарце Мінска мяркуецца падвысіць на 33% – да 6000 рублёў за адну паездку. Перавозка пасажыраў чыгуначным транспартам можа падаражэць удвая.

Тарыфы на жыллёва-камунальныя паслугі ў 2016 годзе плануецца павысіць на 5–7 долараў у эквіваленце і індэксаваць штоквартальна з улікам змены намінальнай заработнай платы.

Іншыя цэны, што рэгулююцца дзяржавай (на паслугі ўстаноў адукацыі, дзіцячых дашкольных установ, лекі) у сярэднім у наступным годзе плануецца павысіць на 10–12%.

ЧУЛІ?

Зімовыя Алімпійскія гульні 2022 пройдуць у Пекіне

Такое рашэнне было прынята на чарговай сесіі Міжнароднага алімпійскага камітэта ў пятніцу ў сталіцы Малайзіі Куала-Лумпуры.

Дарэчы, на правядзенне Алімпіяды-2022 таксама прэтэндаваў казахстанскі мегаполіс Алматы.

ВЫБАРЫ–2015

Верыць – не верыць

У межах кампаніі «Праваабаронцы за свабодныя выбары» выдадзена аналітычная справаздача па выніках назірання за выбарчай кампаніяй за перыяд з 23 ліпеня па 2 жніўня.

У справаздачы паведамляецца, што Сяргей Гайдукевіч сабраў 55 тысяч подпісаў, Віктар Цярэшчанка – 22 тысячы, Таццяна Караткевіч – 15 тысяч, Анатоль Лябедзька – больш за 10 тысяч, у падтрымку Сяргея Калякіна сабрана больш за 6 тысяч подпісаў. Акрамя таго, яшчэ ў канцы мінулага тыдня старшыня ЦВК паведаміла, што ўжо больш за 100 тысяч подпісаў у падтрымку дзеючага прэзідэнта накіравана ў ЦВК.

Відавочна, што, называючы колькасць подпісаў, сабраных у падтрымку таго ці іншага кандыдата, назіральнікі абапіраюцца на звесткі, агучаныя альбо самімі прэтэндэнтамі, альбо кіраўнікамі іхніх штабоў, а гэтыя звесткі, як паказвае вопыт, далёка не заўсёды адпавядаюць рэчаіснасці. Таму пакуль няма ніякіх падстаў верыць, што той жа сумнавядомы Сяргей Гайдукевіч сабраў 55 тысяч подпісаў. Як нельга паверыць у яго словы, што партыя, якой ён кіруе, налічвае дзясяткі тысяч сяброў.

ТЫМ ЧАСАМ

Камуністы перастараліся?

Актывісты Партыі БНФ, якія ў Мінску збіраюць подпісы ў падтрымку вылучэння Таццяны Караткевіч, сталі сведкамі, як яны лічаць, парушэнняў выбарчага заканадаўства з боку ініцыятыўнай групы Аляксандра Лукашэнкі. У сувязі з гэтым яны звярнуліся ў Цэнтральную камісію па выбарах са скаргай, у якой патрабуюць вынесці ініцыятыўнай групе дзеючага прэзідэнта папярэджанне.

Каля ўніверсама «Цэнтральны» ў Мінску, дзе збіраюць подпісы пікеты шматлікіх кандыдатаў, ініцыятыўная група Лукашэнкі з ліку сяброў праўладнай Камуністычнай партыі Беларусі раздавала друкаваныя выданні на карысць свайго вылучэнца. Хаця на стадыі збору подпісаў забараняецца раздача якой-небудзь агітацыйнай прадукцыі. Сведкі гэтага парушэння звярнуліся са скаргай у ЦВК, прыклаўшы да звароту фотаздымкі раздачы газеты «Камуніст Беларусі. Мы і час», якія распаўсюджваліся ў часе пікета камуністаў-прыхільнікаў Лукашэнкі. Таксама прыкладзены і асобнік самой газеты (№30(970) ад 24 ліпеня 2015 года), у якой на першай старонцы размешчаны фотаздымак Лукашэнкі і апублікаваны іншыя матэрыялы перадвыбарнага характару.

Сярод артыкулаў ёсць і востра крытычны матэрыял пра кампанію назірання за выбарамі «Права выбару», які ўтрымлівае зняважальныя (калі не сказаць – паклёпніцкія) звесткі на адрас праваабаронцаў.

ФОТАФАКТ

І ім цікава

Старшыня Упраўлення Камітэта дзяржаўнай бяспекі па Брэсцкай вобласці **Вячаслаў Язерскі** (у светлым касцюме) прыйшоў на пікет паслухаць Анатоля Лябедзьку.

Як сведчаць мясцовыя журналісты, гэта першы выпадак, калі кіраўнік мясцовага КДБ з'явіўся ў публічным месцы. Сам прэтэндэнт на прэзідэнцкую пасаду пракаментаваў з'яўленне на пікеце першай асобы мясцовага КДБ так: "Напэўна, яго таксама цікавяць новыя працоўныя месцы".

Нагадаем, што "Мільён новых працоўных месцаў" – гэта праграма Аб'яднанай грамадзянскай партыі і перадвыбарная праграма Анатоля Лябедзькі.

Пра што ён яшчэ гаварыў?

– Зайдзіце ў краму і вы ўбачыце, што ў чарговы раз выраслі кошты. Прыйдзіце на заводскую прахадную і заўважыце, што прадпрыемства працуе няпоўны тыдзень. Улада прывяла краіну ў тупік, і не толькі ў эканоміцы... Я не заклікаю вас галасаваць, я заклікаю вас змагацца за перамены, за чэсныя выбары, за праграму "Мільён працоўных месцаў".

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

«Улада з выбарчай сістэмы прыйшла ў тупік»

Ужо другі тыдзень патэнцыяльныя кандыдаты на прэзідэнта і члены іх каманд размаўляюць з выбаршчыкамі, стаяць у пікетах, абыходзяць кватэры. Што чуюць у адказ?

Прэтэндэнт ад Аб'яднанай грамадзянскай партыі **Анатоль Лябедзька** пасля сустрэч з выбаршчыкамі лічыць, што пра сёлетнюю выбарчую кампанію нельга казаць толькі негатыўна альбо толькі пазітыўна. *«З аднаго боку, я канстатую: улада з выбарчай сістэмай прыйшла ў тупік. Цікавасці да выбарчай кампаніі, нават прэзідэнцкай, няма. У людзей не гараць вочы. Яны хочуць перамен, але не глядзяць на выбары як на інструмент перамен. Тут не адчуваецца непасрэднай сувязі, – кажа Лябедзька. – Разам з тым, калі размаўляеш з людзьмі, а для мяне гэта не 10 дзён, а ўжо два месяцы вандровак па рэгіёнах бачыш, што ёсць высокая цікавасць да нашага паслання «Мільён новых працоўных месцаў». Гэта людзей рэальна хвалюе. Аднак яны, ставячы подпіс за нашу праграму, за мяне асабіста, адначасова кажуць: мы не верым, што ў нас нешта зменіцца, у нас альбо не лічаць галасы, альбо мы ідзём, галасуем-галасуем, а ў выніку атрымліваецца зусім іншае.*

Думаю, уладзе трэба задумацца, што рабіць. Бо гэта першая прэзідэнцкая кампанія з такой нізкай цікавасцю. Значыць, ёсць цікавасць да перамен, але няма цікавасці да выбарчай кампаніі».

Аднак людзі чакаюць, кажа патэнцыяльны кандыдат на прэзідэнта ад партыі «Справядлівы свет» **Сяргей Калякін:** *«Чакаюць, што з'явіцца нейкі Бэтман, нейкі цудатворца, хто вырашыць усе іх праблемы. Але без іх удзелу. Аднак такога ж не бывае. Гэткі стан людзей вельмі небяспечны для будучыні нашай краіны».*

Збор подпісаў за патэнцыяльных кандыдатаў на прэзідэнта працягнецца па 21 жніўня ўключна.

МАНІТОРЫНГ

Каб усё па-чэснаму

Прэзідэнцкая выбарчая кампанія яшчэ на старце, а праваабаронцы, якія назіраюць за выбарамі, ужо паведамляюць пра парушэнні. У першую чаргу гэта тычыцца задзейнічання адміністрацыйнага рэсурсу пры зборы подпісаў за вылучэнне аднаго з кандыдатаў.

Так, стала вядома, што ў гомельскай школе №27 у працоўны час збіралі подпісы за Аляксандра Лукашэнку, на «Брэсцкім электрамеханічным заводзе» кіраўніцтва спрыяла ініцыятыўнай групе А. Лукашэнкі збіраць подпісы ў працоўны час, а таксама супрацоўніца Салігорскага цэнтра занятасці насельніцтва амаль у загадным тоне запатрабавала ад удзельнікаў заняткаў падпісацца за дзеючага кіраўніка краіны.

"Калі вы сталі сведкам ці ахвярай такіх незаконных дзеянняў, паведамляйце нам", – заклікаюць праваабаронцы. Яны нагадваюць, што ўдзел у выбарчай кампаніі на ўсіх яе этапах з'яўляецца добраахвотным. Тыя, хто парушае выбарчае заканадаўства і прымушае грамадзян падпісвацца супраць іх волі, могуць быць прыцягнуты да адміністрацыйнай і крымінальная адказнасці.

Праваабаронцы гатовы аказаць прававую дапамогу ў абскарджанні незаконных дзеянняў адміністрацый.

Звязацца можна праз электронную скрыню viasna@spring96.org
ці па тэлефонах:
8 (017) 394-63-11,
+375 29 841-39-81.

УРАДЖАЙ

Ёсць 3 мільёны!

Сельгасарганізацыі Беларусі па стане на ўчарашні дзень намалацілі 3 мільёны 144 тысячы тон збожжа, што амаль у 2 разы менш, чым на гэтую ж дату ў 2014 годзе.

Па аператыўнай інфармацыі Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання, на 3 жніўня было убрана 888,1 тыс. га, або 39,5% плошчаў, якія падлягаюць уборцы.

Ураджайнасць збожжавых і зернебабовых культур у бягучым годзе застаецца ніжэй за леташнюю. Па апошніх паказчыках – на 4,4 ц/га і складае 35,4 ц/га.

Паводле дадзеных Мінсельгасхарча, на сёння па валавым зборы збожжа лідзіруюць сельгасарганізацыі Брэсцкай вобласці, дзе сабрана 806,1 тысячы тон збожжа.

УЧОРА

Дзіўны візіт

Учора Аляксандр Лукашэнка сустракаўся з амерыканскімі кангрэсменамі. Яны прапанавалі павысіць узровень дыпламатычнага прадстаўніцтва і вярнуць амбасадара ЗША ў Мінск і амбасадара Беларусі ў Вашынгтон.

Аляксандр Лукашэнка, згодна з афіцыйнай інфармацыяй, на сустрэчы адзначыў, што беларускі бок шануе падтрымку сваіх ініцыятыў у ААН і гатоўнасць Злучаных Штатаў спрыяць далучэнню Беларусі да Сусветнай гандлёвай арганізацыі. *«Мяркую, што нам трэба будаваць адносіны паміж ЗША і Беларуссю не па сродках масавай інфармацыі, а непасрэдна вывучаючы абстаноўку ў краінах, і рабіць з гэтага адпаведныя высновы»,* – перадае прэс-служба словы беларускага кіраўніка.

У сваю чаргу член Палаты прадстаўнікоў Кангрэса ЗША ад штата Каліфорнія Дана Рорабакер прапанаваў павысіць узровень дыпламатычнага прадстаўніцтва паміж Беларуссю і ЗША. Ён прапанаваў вярнуць амбасадара ЗША ў Мінск і беларускага амбасадара ў Вашынгтон.

Дана Рорабакер адзначыў, што гэта першы за доўгія гады візіт кангрэсменаў ЗША ў Беларусь. Як перадае БЕЛТА, кангрэсмен заявіў: *«Я быў рады ўбачыць у Беларусі тое, што ўбачыў. І тая карціна, якая мне адкрылася, аддае належнае вашым намаганням і намаганням вашай краіны, якія былі зроблены для народа. І я спадзяюся, што ў вас ёсць яшчэ многія рэчы, якімі можна ганарыцца. І што ў нас сапраўды існуе мноства сфер для супрацоўніцтва. І я гатовы атрымаць новыя ўражанні праз многія гады пасля папярэдняга візіту».*

Дзіўна, аднак, што да апошняга прозвішчы прадстаўнікоў Кангрэса ЗША, якія завіталі ў Мінск, не называліся, таму немагчыма было зразумець, сур'ёзны гэта візіт ці несур'ёзны, хто прыехаў і навошта, якія будуць наступствы.

На момант падрыхтоўкі гэтага нумара ў друк нам было вядома прозвішча толькі аднаго амерыканскага кангрэсмена – Дана Рорабакера. Гэтага чалавека нельга назваць уплывовым амерыканскім палітыкам, але на поставецкай прасторы ён у пэўным сэнсе вядомы.

У 1990-х гадах, падчас візіту расійскай дэлегацыі ў ЗША, ён прайграў сяброўскі паядынак па армрэстлінгу Уладзіміру Пуціну, які займаў тады пасаду віцэ-мэра Санкт-Пецярбурга.

Пасля гэтага пройгрышу Рорабакер з заўзятага прыхільніка халоднай вайныператварыўся ў не менш заўзятага прыхільніка Уладзіміра Пуціна і застаецца лабістам інтарэсаў Крамля ў ЗША па сённяшні дзень. Спадар Рорабакер асуджаў Грузію за вайну ў Паўднёвай Асеціі і, натуральна, асуджае Украіну за ўціск рускіх у Данбасе, галасуючы супраць выдзялення якой-небудзь амерыканскай дапамогі уладам Украіны. Паводле яго слоў, жыхары Крыма самі хацелі стаць часткай Расіі, а Масква толькі абараніла іх права на самавызначэнне. Мякка кажучы, такая пазіцыя не мае вялікай падтрымкі ў Кангрэсе ЗША, і спадар кангрэсмен Рорабакер не з'яўляецца ўплывовым.

Але калі ў бліжэйшы час у Мінску з'явіцца амерыканскі пасол, а ў Вашынгтоне – беларускі, то ўжо гэтага будзе дастаткова, каб апраўдаць сустрэчу Дана Рорабакера з Аляксандрам Лукашэнкам.

Ірына МАЛЬЦАВА.

СКАНДАЛ

Буйная семейка

Вылетевший из Каунаса самолет вернулся обратно из-за драки пьяных белорусов.

В воскресенье вечером из Каунаса в Аликанте вылетел самолет Ryanair. Едва борт пересек границу с Польшей, как ему пришлось развернуться и лететь обратно из-за драки на борту. Ночью представитель службы охраны госграницы Рокас Пукинскас сообщил, что конфликт в самолете разгорелся между пьяными членами семьи из Беларуси, пишет DELFI.

Муж с женой (они летели с двумя малолетними детьми) стали ругаться, разгорелся нешуточный конфликт, поэтому экипаж самолета решил вернуться. Заместитель директора Администрации гражданской авиации Альвидас Шумскас уже заявил, что инцидент, в результате которого экипаж воздушного судна решает вернуться назад, это экстраординарный случай.

«Я не помню подобного случая, когда экипаж решал вернуться. Наверное, это первое подобное происшествие», – сказал Шумскас журналистам.

После посадки из самолета высадили пьяных белорусов с детьми и одного так же пьяного гражданина Литвы, после чего самолет дозаправили и он вылетел в Аликанте.

В крови гражданки Беларуси было 2,64 промилле, ее мужа – 0,77, гражданина Литвы – 1,14 промилле. Всех пассажиров пограничники передали полиции.

ЗНАЙ НАШИХ!

Белорус вошел в пятерку лучших бойцов мира

Авторитетный портал о смешанных единоборствах Sherdog обновил рейтинг лучших бойцов мира. В Топ-5 попал и белорусский боец.

Вот как выглядит первая пятерка лучших бойцов мира в тяжелом весе на 1 августа 2015 года:

1.Фабрисио Вердум (Бразилия);

2.Кейн Веласкес (США);

3.Джуниор дос Сантос (Бразилия);

4.Стипе Миочич (США);

5.Андрей Орловский (Беларусь).

Андрей Орловский родился 4 февраля 1979 года в Бобруйске. Выступает в смешанных единоборствах, одиннадцатый чемпион Ultimate Fighting Championship (UFC) в тяжелом весе (2005–2006). В соревнованиях ММА (Mixed Martial Arts) Орловский долгое время считался одним из ведущих бойцов.

Спортсмен получил прозвище «Питбуль», для соответствия которому использует капу с двумя «клыками».

ПРАТЭСТ

«Русский мир» дадаў спраў пракурорам

Віцебская каардынатар аргкамітэта па стварэнні партыі «Беларуская хрысціянская дэмакратыя» **Таццяна Севярынец** падала ў абласную пракуратуру калектыўную заяву супраць дзейнасці ў рэгіёне прарасійскіх арганізацый.

Заяву падпісалі 28 чалавек – гэта жыхары не толькі Віцебска, але і Глыбокага, Оршы, Наваполацка, Віцебскага і Аршанскага раёнаў.

У заяве выказваецца занепакоенасць актывізацыяй грамадскіх утварэнняў, якія прапагандуюць расійскую нацыянальную перавагу. У прыватнасці, у заяве пазначаны арганізацыі «Рускі дом», «Рускі культурны цэнтр «Русь» спартыўна-пошукавыя атрады «Брама Паазер'я» і іншыя, а таксама казацкія фарміраванні і маладзёжныя клубы пры некаторых праваслаўных прыходах – прыкладам, пад кіраўніцтвам іерэя Алега Плаксіцкага. Той ладзіць вайсковыя зборы, дзе падлеткаў навучаюць карыстацца зброяй і тлумачаць, што трэба «змагацца за Святую Русь» супраць «бандэраўцаў» і «нацыяналістаў».

«Гэтыя арганізацыі бесперашкодна праводзяць свае мерапрыемствы нават у школах, як нядаўна было ў Оршы і ў Талачыне, прыцягваюць да ўдзелу маральна не ўмацаваных беларусаў – падлеткаў, даюць ім у рукі баявую зброю, пра што сведчаць фотасправаздачы з мерапрыемстваў на іхніх сайтах. У Віцебску перыядычна сустракаюцца аб'явы пра набор у групы, каб навучацца нейкім навыкам барацьбы, у тым ліку з нажом – і гэта таксама прапануюць такія ж прарасійскія ўтварэнні... Таму мы патрабуем пільнай пракурорскай праверкі, што да дзейнасці арганізацый і аб'яднанняў такога кшталту, высвятлення кураторства і крыніц матэрыяльных сродкаў, на якія ажыццяўляецца гэтая дзейнасць», – кажа Таццяна Севярынец.

Паводле слоў актывісткі, пракурор, якая прымала заяву, папярэдзіла, што заяўнікам могуць патэлефанаваць для высвятлення нейкіх акалічнасцяў. І што зварот можа быць перададзены для разбору ў КДБ, бо, па вялікім рахунку, размова вядзецца пра ўнутраную бяспеку краіны.

Пакуль тэлефанаванняў не было, але ініцыятыва віцебскіх актывістаў аргкамітэта па стварэнні БХД знайшла водгук і ў іншых рэгіёнах. Грамадскія ўтварэнні прарасійскага толку актыўна дзейнічаюць па ўсёй Беларусі, і занепакоеныя гэтым мясцовыя актывісты вырашылі звяртацца ў пракуратуры розных абласцей, патрабуючы пракурорскіх праверак.

ТЫМ ЧАСАМ

Як паведамляла "Народная Воля" маладзёжныя актывісты склалі спіс, які назвалі "чорнай сотняй" – спіс арганізацый, якія палічылі лабістамі інтарэсаў "русского мира" на тэрыторыі Беларусі. У адказ прарасійскія сайты назвалі складальнікаў спісу "неанацыстамі", а прадстаўнікі некаторых арганізацый, што трапілі ў гэты спіс, адкрыта абурыліся.

ИСКРЕННЕ

Их несгибаемый дух восхищает

Сборщица подписей за Анатолия Лебедько **Ирина Марголина** решила высказать публичное восхищение некоторыми избирателями.

– Ездила за подписью к одной бабушке, – рассказывает Ирина. – Ей далеко за 80, уже тяжело ходить, но она выписывает «Народную Волю» и послала дочку узнать, где можно подписаться за Лебедько.

Вот она, на первом фото. Прошу любить и жаловать: Галина Степановна. 1928 года рождения. Многолетняя почитательница Анатолия. Хотелось бы мне в таком возрасте быть столь же здравомыслящей и позитивной.

На втором снимке – еще одна пожилая дама, которая подошла на Комаровке, чтобы подписаться за Лебедько. Хотела поставить подпись и за своего мужа – он инвалид, из квартиры не выходит. После нашего объяснения, дескать, нужно собственноручно, попросила приехать к ней домой.

Я приехала. После того, как подписался муж, эта милая дама повела меня по подъезду и сама агитировала соседей, рассказывая им об Анатолии Лебедько. Итог: 12 подписей за час и два прекрасных стихотворения!

Вот смотришь на это поколение и удивляешься: старенькие уже, но такой дух несгибаемый, такие сильные эмоции и мысли!

СІТУАЦЫЯ

Непадсудны

Суд не дазволіў гамяльчаніну судзіцца з кіраўніком аблвыканкама

Гомельскі абласны суд адмовіў гамяльчаніну Аляксандру Транкунову ў іску супраць Уладзіміра Дворніка – кіраўніка Гомельскага аблвыканкама.

[illegible]

Алег СНОЎ.

ЗДАРЭННЕ

«Сустрэліся»

У Асіповіцкім раёне сутыкнуліся 38 аўтамабіляў

[illegible]

ЗАБОЙСТВА

Вывез і закапаў

[illegible]

ПРАЕКТЫ

Замест капішча – рэстаранны комплекс?

Дзесяць стагоддзяў у цэнтры Мінска існавала язычніцкае капішча. На абгароджанай пляцоўцы памерам 20 на 25 метраў рос дуб Волат, ляжаў камень Дзед і гарэў вечны агонь. Але замест таго, каб адрадзіць капішча або стварыць унікальны музей, на гэтым месцы збіраюцца пабудаваць чарговы аб'ект для адпачынку. "Народная Воля" паўдзельнічала ў грамадскім абмеркаванні праекта.

Капішча, якое існавала на месцы цяперашняга рэстарана "Старое русла" [illegible]

...ьмі людзей з вуліцы). На другім... паверхах – офісныя ... адміністрацыя, ... зала на 45 чалавек ... зала на 150 месцаў. ... [illegible]

дырэктар **Аляксандр Карчынскі** публічна гарантаваў, што ніякага казіно ў новым комплексе не з'явіцца. Намеснік старшыні адміністрацыі Ленінскага раёна Мінска **Валерый Вараніцкі**, які вёў абмеркаванне, падтрымаў новы праект. *"Хай наша моладзь канцэнтруецца ў нейкіх установах, дзе будуць відэаназіранне і ахоўнікі. Калі не верыце маім словам, прайдзіце па парку і паглядзіце, як моладзь адпачывае вечарам. Колькі потым даводзіцца прыбіраць камунальным службам".*

Але меркаванне прафесіяналаў было супрацьлеглым. Гісторык **Людміла Дучыц** заўважыла, што падчас стварэння праекта ніхто не звярнуўся да прафесійных гісторыкаў. *"Дык яшчэ рана звяртацца".* – парыравалі ёй. *"Потым позна будзе",* – адказала Дучыц. Паводле яе слоў, раскопкі на месцы капішча трэба было правесці яшчэ ў сярэдзіне 1980-х гадоў.

Барыс Юрцін, галоўны архітэктар Сляпянскай воднай сістэмы (праходзіць праз паўночную частку Мінска), лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР, перакананы: *"Здзяйсняецца чарговае злачынства".* Як падкрэсліў Юрцін, ідэя водна-зялёнага дыяметра (сістэма штучных і натуральных вадаёмаў, якая працягнулася праз увесь Мінск) была прызнана як дасягненне сусветнага ўзроўню. Ён прывёў прыклад: у савецкія часы ў Маскву прыехалі грэчаскія архітэктары, якія планавалі зялёнае кола вакол Афін. Але іх скіравалі ў Мінск. Да 2000 года водна-зялёны дыяметр захоўваўся ў добрым стане. Але пасля, парушаючы ўсе горадабудаўнічыя прынцыпы, ля дыяметра сталі размяшчаць чужародныя аб'екты (гаворка пра дом Юрыя Чыжа, гатэль "Кемпінскі", гатэль "Пекін"). Барыс Юрцін лічыць будаўніцтва новага комплексу працягам гэтай палітыкі.

"Я не маю нічога супраць аб'екта, – кажа Юрцін. – *Але заказчыку трэба было звярнуцца з прапановай, каб яму вылучылі ўчастак у Ленінскім раёне. Правесці конкурс на размяшчэнне аб'екта. Упэўнены, у нікога не ўзнялася бы рука паставіць гэты аб'ект як затычку, як пробку ля Свіслачы. Што перашкаджае адкрыць рэстаран на тэрыторыі завода Кірава?".* Іншыя прысутныя прапанавалі адкрываць новыя рэстараны на вуліцы Кастрычніцкай, адкуль плануюць вывесці шэраг прадпрыемстваў (у тым ліку Мінскі станкабудаўнічы завод). А на месцы капішча стварыць Музей дахрысціянскага перыяду.

Праўда, падчас абмеркавання высветлілася, што зямельны ўчастак для будаўніцтва прадастаўлены распараджэннем прэзідэнта. Год таму выйшаў адпаведны ўказ, які вывеў гэту тэрыторыю са статусу ландшафтна-рэкрэацыйнай зоны. Як тлумачыць **Дзяніс Кобрусеў**, прадстаўнік грамадскай кампаніі "Генплан – для мінчан!", гэта дазваляе не звяртаць увагі на экалагічныя параметры, а арыентавацца толькі на зоны аховы гісторыка-культурнай спадчыны. *"Калі меркаванне спецыялістаў і грамадскасці будзе праігнаравана, будаўніцтва магчымае",* – кажа Кобрусеў. У такім выпадку комплекс будзе ўзводзіцца з лютага-сакавіка 2016 года і праз два гады з'явіцца на беразе Свіслачы.

Максім ПЛОТНІКАЎ.

ТРАГЕДЫЯ

У горы па смерць

Альпініст з Беларусі загінуў у гарах у Чэрэкскім раёне Кабардзіна-Балкарыі. Пра гэта паведамляе РІА "Новости" са спасылкай на Эльбрускі высакагорны пошукава-выратавальны атрад МНС Расіі.

Гэта здарылася падчас узыходжання на гару Джангітау: 64-гадовы мужчына сарваўся з вышыні 3,5 тысячы метраў і загінуў. Паводле звестак выратавальнікаў, ён узыходзіў на вяршыню ў складзе групы з пяці альпіністаў з Беларусі.

Нагадаем, што летась на Камчатцы загінулі два беларускія альпіністы.

ЧУЛІ?

Малы ды разумны

Вучань другога класа адной са сталічных школ дапамог затрымаць п'янага кіроўцу на вуліцы Пуліхава. Хлопчык катаўся ў двары на ровары і раптам заўважыў неадэкватныя паводзіны кіроўцы таксі – машына ехала па тратуары і школьніку гэта падалося дзіўным. Ён распавёў пра гэта бацьку і той патэлефанаваў у міліцыю.

Тым часам таксі з'ехала з тратуара на праезную частку, ледзь не збіўшы пешаходаў. Аўтамабіль працягваў круціцца з боку ў бок, чапляючы бардзюры, пакуль не заскочыў на камень і не спыніўся.

Па словах відавочцаў, калі яны падышлі да машыны, кіроўца ўжо спаў, а на пярэднім сядзенні побач з ім ляжала бутэлька з-пад гарэлкі.

На месца прыбылі супрацоўнікі ДАІ і пачалі будзіць парушальніка. Той вёў сябе агрэсіўна і адмаўляўся ад праверкі на алкагольнае ап'яненне. Кіроўцу затрымалі і даставілі ў дзяжурную часць Партызанскага РУУС. Там на яго склалі пратаколы за дробнае хуліганства і непадпарадкаванне міліцыі.

Высветлілася, што 37-гадовы мужчына раней быў праз суд пазбаўлены правоў на кіраванне транспартнымі сродкамі.

SOS!

У агні

Сухое спякотнае надвор'е дадае работы ратавальнікам.

[illegible] **Віталь НАВІЦКІ**. – ...*ектывы не вельмі ... ў бліжэйшыя дні ... зе спякотнае, не ... дажджы, якіх і ... мала. Мясцовыя ... могуць увесці нават ... аведванне лясоў".*

Смог над Мінскам

У ноч на 3 жніўня многія мінчане сталі скардзіцца на моцны пах гару і смог, які з'явіўся ў горадзе.

Як паведамілі tut.by ў Рэспубліканскім цэнтры па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя, наяўнасць смогу выклікана неспрыяльнымі метэаралагічнымі ўмовамі. Ноччу назіралася магутная прыземная інверсія – паветра не падымалася ўверх, што і выклікала дрэннае рассейванне смогу.

У бліжэйшы час сітуацыя не палепшыцца, бо чакаецца сухое і спякотлівае надвор'е.

Справа ў змене клімату?

[illegible]

Месцамі – да плюс 36

«Лета працягваецца, і ў першы тыдзень жніўня ўстановіцца гарачае і ў большасці раёнаў сухое надвор'е. Сярэдняя тэмпература паветра ў першай дэкадзе жніўня чакаецца на 3–5 градусаў вышэйшай за норму», – паведаміў БЕЛТА начальнік службы гідраметэаралагічных прагнозаў Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя **Дзмітрый Рабаў.**

Сёння будзе без ападкаў. Тэмпература паветра ўначы складзе 11–17 градусаў цяпла, удзень чакаецца ад плюс 26 па поўначы да плюс 33 градусаў па паўднёвым захадзе. У Мінску прагназуецца невялікая воблачнасць, без ападкаў. Вецер будзе няўстойлівы, слабы. Тэмпература ўначы складзе 13–15 градусаў вышэй за нуль, удзень – каля 30 градусаў цяпла.

У сераду будзе пераважна без ападкаў. Тэмпература паветра ўначы складзе 12–19 градусаў вышэй за нуль, удзень – плюс 27–34 градусы. У Мінску прагназуецца невялікая воблачнасць, без ападкаў. Вецер будзе няўстойлівы, слабы. Тэмпература ўначы складзе 15–17 градусаў вышэй за нуль, днём будзе каля 30–32 градусаў цяпла.

У чацвер таксама ападкі не прагназуюцца. Тэмпература паветра ўначы складзе 13–20 градусаў цяпла, удзень чакаецца 28–34 градусы вышэй за нуль, па паўднёвым захадзе месцамі паветра прагрэецца да плюс 35.

У пятніцу на фоне высокага ціску будзе праходзіць малаактыўны атмасферны фронт, у асобных раёнах магчымы кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Тэмпература паветра ўначы складзе 14–21 градус цяпла, удзень будзе 28–34 градусы вышэй за нуль, па паўднёвым захадзе чакаецца да плюс 36.

На выхадных установіцца анамальна гарачае надвор'е. У суботу будзе пераважна без ападкаў. Тэмпература паветра ўначы складзе 14–21 градус вышэй за нуль, днём – 30–36 градусаў цяпла. У нядзелю ў асобных раёнах, пераважна па поўначы, лакальна пройдуць кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Тэмпература паветра ўначы складзе 15–22 градусы цяпла, днём чакаецца плюс 30–36 градусаў.

Сярэдняя месячная тэмпература паветра ў жніўні 2015 года чакаецца вышэйшай за кліматычную норму (кліматычная норма +16...+17°С). Месячная колькасць ападкаў у жніўні 2015 года мяркуецца ў межах сярэдніх шматгадовых значэнняў, месцамі большай за норму (кліматычная норма 62–89 мм). Пажаранебяспечная абстаноўка будзе пагаршацца ў сувязі з тым, што ў большасці раёнаў краіны ў бліжэйшы час ападкаў не чакаецца, і тэмпература паветра будзе паступова расці. Па краіне павялічацца плошчы з 4-м класам небяспекі.

Падрыхтаваў Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ПА-ЗА ГУЛЬНЁЙ

Жарсці ў першай лізе

Галоўнага трэнера футбольнай каманды "Іслач" Віталя Жукоўскага аштрафавалі на 18 мільёнаў за пагрозу расправы над інспектарам.

Днямі Дысцыплінарны камітэт Беларускай федэрацыі футбола разглядаў інцыдэнт, які здарыўся падчас матча 15-га тура чэмпіянату краіны ў першай лізе паміж клубамі "Іслач" (Мінскі раён) і "Хімік" (Светлагорск). Па выніках сустрэчы ў пратаколе з'явіўся запіс магілёўскага інспектара **Яўгена Сярожкіна**, што галоўны трэнер "Іслачы" Віталь Жукоўскі *(на фота)* і яго асістэнт Павел Плют "пагражалі інспектару матча фізічнай расправай".

Як паведамляе press-ball.by, падчас матча трэнеры выкарыстоўвалі нецэнзурную лексіку, за што інспектар зрабіў ім заўвагу. На гэтай глебе і ўзнік канфлікт.

Рашэннем дысцыплінарнага камітэта Віталя Жукоўскага дыскваліфікавалі на 5 матчаў і выпісалі яму штраф у 100 базавых велічынь (18 мільёнаў рублёў). Павел Плют прапусціць 4 матчы і выплаціць 30 базавых велічынь (5,4 мільёна рублёў).

Галоўны трэнер з абвінавачваннямі не зусім згодны, аб чым паведаміў на афіцыйным сайце клуба.

"Арбітр нас папярэдзіў, што інспектар даў указанне выдаляць нашых ігракоў за кожнае мацернае слова, – распавёў **Віталь ЖУКОЎСКІ**. – *Таму ўжо пасля 60-й хвіліны я пачаў мяняць асноўных ігракоў. За адно толькі слова "... ля" нас маглі выдаліць. А "Хіміку" дазвалялі крычаць усё, што заўгодна... Я ніякіх прэтэнзій не прад'яўляў да суддзяў ні да матча, ні пасля яго. Ніякіх пытанняў. І суддзі да мяне не прад'яўлялі пртэнзій. Мне падаецца, што інспектар прыехаў з Магілёва проста правацыраваць. Альбо выхоўваць ён некага сабраўся, альбо спецыяльна ішоў на канфлікт... Пагрозы фізічнай расправы з майго боку ніякай не было. Так, я яго абражаў, як асобу. Проста я размаўляў з ім па-мужчынску. А пагрозы фізічнай расправы не было. Я гатовы панесці пакаранне, але, спадзяюся, наш клуб з такімі людзьмі, як Сярожкін, больш не будзе звязаны ніякім чынам..."*

Сам інспектар матча **Яўген СЯРОЖКІН** у гутарцы з карэспандэнтам "Народнай Волі" пракаментаваў канфліктную сітуацыю коратка: *"Асноўная прэтэнзія да галоўнага трэнера "Іслачы" заключаецца ў тым, што той недастаткова карэктна вёў сябе, знаходзячыся ў межах тэхнічнай зоны. Жукоўскі лаяўся, на неаднаразовыя мае заўвагі і рэзервовага арбітра не рэагаваў. Вось і ўсё, што магу сказаць. У астатнім нават не хачу каментаваць, што заяўляе трэнер. Бо галоўнае слова сказаў Дысцыплінарны камітэт Беларускай федэрацыі футбола".*

Алесь СІВЫ.

БУДЗЬЦЕ ЗДАРОВЫ!

Тамара ЛІХАДЗІЕЎСКАЯ: «Гэта чорная зайздрасць...»

Іголку з пяткі беларускай спявачкі Тамары Ліхадзіеўскай урачы даставалі амаль шэсць гадзін. Пасля аперацыі некалькі тыдняў артыстка вымушана была хадзіць на мыліцах.

– Увечары мне ... выступаць на адным ... ла, што ўрачы ... [illegible] ... ваю справу і я ... ваць і плясаць.

... вілі на рэнтген. ... іголка, якая ... ыване, цалкам ... вушкам уверх. ... ры, якія ў той ... і ў прыёмным ... абязбольваючы ... пятку, але... ... айшлі. Іголка ... Зноў адправілі ... оў укол і зноў ... ога! І так восем ... удасна балюча. ... рэзалі, наркоз ... рычала, крыві з ... Яны мучыліся- ... і ў рэшце рэшт ... ога загадчыка ... траўматалогіі ... **...авіча Волкава**.

Ён паглядзеў і сказаў, што мяне трэба везці ў аперацыйную, маўляў, там і магніты, і апаратура адпаведная, і рэнтген на месцы. А мне ж вечарам выступаць! Я спытала ў доктара, ці магу ехаць працаваць, а потым вярнуцца ў бальніцу. Але доктар сказаў: *«Баюся, мы тады не толькі нагу, але і вас страцім...»*

Пагрузілі мяне на каталку, адвезлі ў аперацыйную, зрабілі спінальную анестэзію. Не памятаю, колькі часу яны там са мной важдаліся, але справа ішла не хутка. Прывезлі мяне ў палату толькі ў чацвёртай гадзіне дня, а прыехала я ў клініку а 10-й раніцы. І ўвесь гэты час урачы займаліся толькі мной.

Дарэчы, мне вельмі спадабаліся дактары, хачу сказаць ім вялікі дзякуй! Былі надзвычай уважлівыя і абыходлівыя. Я вельмі ім удзячная!

З бальніцы я папрасілася дадому. Мне зрабілі гіпсавую лангету і адпус-цілі. Некалькі тыдняў на мыліцах хадзіла. У паліклініку да траўматолага на шосты паверх мяне ўздымалі на грузавым ліфце на каталцы. Адным словам, нацярпелася. За ўвесь гэты час 8 кілаграмаў скінула!

Мне ў бальніцы ўрач даў параду: калі страцілі іголку ў доме, бярыце магніт і абавязкова шукайце! Інакш яна стоіцца і будзе чакаць сваю ахвяру...

Калі шчыра, я думаю, што гэта чорная зайздрасць. Проста так іголка не ўвайшла б цалкам. У нас у сям'і ўсё добра складваецца. Брат нядаўна аформіў на мяне дароўную на бацькоўскі дом, мы з мужам сталі прыводзіць яго ў парадак, ставіць шклопакеты і іншае. А людзі зайздросцяць. Муж два пальцы на руцэ нядаўна зламаў, яны зрасліся і адзін неяк крыва, цяпер трэба распрацоўваць. А ў мяне так з нагой выйшла... Мне прыяцелька, тэлевядучая «Дачнага сезона», параіла аднаго экстрасэнса. Вось нага трохі зажыве, схаджу да яго, пагляджу, што скажа...

Марына КОКТЫШ.

НЕЗЛОБИВЫЕ ЗАМЕТКИ

Семен БУКЧИН

О правде национальной истории, *или* О подмене науки идеологическим доносом

Профессор Белорусского госуниверситета Иван Чарота бьет в набат. Оказывается, в Беларуси вовсю идет процесс дерусификации. Ну где еще могут быть обеспокоены этим кошмарным процессом, как не в московском журнале «Наш современник», детище Станислава Куняева, органе великорусской ксенофобии, шовинизма и, куда ж без этого, изобличителя мирового сионизма? За последние годы «Наш современник» стал постоянной трибуной авторов из Беларуси, усиленно борющихся с белорусским национализмом, а заодно проталкивающих на его страницы свою беспомощную прозу и жалкую поэзию. Ну и публицистика, естественно, разоблачающая и тлетворное влияние Запада, прежде всего Польши вместе с ее ксендзами, служащими в белорусских католических костелах, да еще на белорусском языке, это, как известно, вообще наши первейшие враги.

На этой публицистической ниве достойно потрудились такие наши гиганты национальной мысли и народные заботники, как Лев Криштапович, Олег Пролесковский, натурально, Вадим Гигин, Яков Трещенок. Может, я кого-то из достойных людей упустил... Но вот, кажется, Иван Чарота берет слово в хозяйстве Куняева впервые. Вообще-то, у Ивана Чароты есть имя в славистике. Немало солидных работ в области истории сербско-хорватской литературы, балканской компаративистики, переводов.

Но вот профессор Чарота взялся за белорусско-русские культурные связи. И в статье с вербальным названием «Реальное против идеального. Перспективы союза Беларуси с Россией» («Наш современник», 2015, №6) сразу впал в невероятную панику. Мы-то, несознательные люди, думали, что у нас давно и достаточно успешно идет дебелорусизация. Оказывается, все наоборот. Пышным цветом у нас цветет дерусификация. И результаты ее *«уже получили закрепление не только в отдельных бесцензурных публикациях, но и в учебных пособиях для школ разных уровней».*

Как и положено солидному ученому, профессор Чарота приводит соответствующие примеры этого ужасающего процесса. Больше похоже на политический донос, но не будем придираться к особенностям тоскующего по цензуре профессорского мышления.

Итак, *«для обозначения возврата русского языка (вместо польского) как языка школы, культуры и делопроизводства в конце XVIII и во второй половине XIX вв. общеупотребительным термином становится «русификация» нередко с эпитетом «принудительная»;*

многие историки вслед за публицистами подчеркивают значение «немосковских эпох» – особенно Великого Княжества Литовского (1366–1569) и Речи Посполитой двух народов (1569–1795) – дескать, вместе с Россией предки нынешних белорусов были всего 120 лет (1795–1915), тогда как вместе с Польшей – 236, да и удельные княжества, а затем ВКЛ также существовали без Московии».

«Давали все-таки свои плоды, – продолжает профессор Чарота свою то ли справку, то ли уведомление в некие органы, – *публичные дискуссии, является ли для белорусов Отечественной война 1812 года, в ходе которой настоятельно предлагалось установить памятники не только белорусам, воевавшим на стороне французов, но и самому Наполеону; в ряде СМИ подобные вопросы ставились в связи с Первой мировой войной; такого же плана диспуты навязывались неоднократно и по отношению к войне Великой Отечественной (Второй мировой)».*

Это, конечно, ужасно с точки зрения профессора Чароты. Представляете, где-нибудь под Борисовом, в районе Студенки, там, где во время трагической переправы через Березину в ноябре 1812 г. погибло столько солдат и офицеров Великой Армии, стоит памятник Наполеону. А по мне так это было бы красивым напоминанием о бурно-трагической белорусской, европейской истории. Я вижу этот памятник. Наполеон удручен, возможно, он смотрит в подзорную трубу на противоположный восточный берег, где еще находится основная часть его войска. Великий полководец, знаменитейший император Франции находится в драматичнейшей ситуации. Его армия отступает. Еще предстоят «битва народов» под Лейпцигом и сокрушительное Ватерлоо. А потом Корсика. Знаменитые «сто дней». И остров Святой Елены. Какая роскошная историческая нить может протянуться от берегов Березины для школьников, студентов, всех, кому дорога история нашей земли!

Кстати, напомню, что слово «Березина» живет и по сей день в памяти французов. Когда они имеют в виду какую-то катастрофу или крупную неудачу в жизни, то обычно говорят: «О, это настоящая Березина!» А мы все считаем, что только слово «бистро» внесли во французскую жизнь русские казаки, которые вбегали в парижские кофейни в 1814 г. и, торопясь по делам службы, кричали «Быстро! Быстро!». Нет, и белорусская Березина живет во французской национальной памяти. И памятные знаки, поставленные под Борисовом, на могилах погибших здесь французских воинов, говорят об уважении белорусов к истории. Наверняка среди этих торжественно захороненных здесь несколько лет назад (кстати, в присутствии французских и белорусских военных) останков находятся и кости белорусов, воевавших под знаменами Наполеона. И что тут пугает профессора Чароту? Да, была белорусская шляхта, которая верила, что с помощью Наполеона она восстановит Великое Княжество Литовское! Какое предательство усмотрел здесь профессор Чарота, докладывающий «по начальству», как о невероятном идеологическом преступлении, о предложении установить памятники белорусам, воевавшим на стороне Наполеона? Вы опоздали, профессор Чарота! Они уже установлены! Потому что, повторяю, во французских и польских мундирах сражались и белорусы, погибшие на Березине и захороненные в общих могилах с французами. Может быть, будем раскапывать могилы? Проводить генетическую экспертизу с целью отделения французских костей от белорусских?

В список «историко-идеологических преступлений», совершенных в Беларуси, профессором Чаротой внесены уже и памятник Ольгерду, установленный в Витебске, памятники Витовту в Гродно и Пелесе (Вороновский район). Настоящий ужас вызывает у профессора Чароты сам факт, что *«на официальном уровне принимались решения о необходимости установить памятники Гедимину в Лиде и Миндовгу в Новогрудке».* Это, безусловно, полный кошмар! Миндовг, великий князь Великого Княжества Литовского, основатель единого и сильного литовско-белорусского государства, принявший титул короля в Новогрудке, воевавший вместе с Александром Невским против Ливонского ордена и крестоносцев, Миндовг, руины крепости-дворца которого законсервированы до лучших времен в его столице, Новогрудке, – да почему же не быть памятнику этому нашему славному историческому деятелю в нашем же белорусском городе? И памятник Гедимину, другому великому князю Великого Княжества Литовского, как и Миндовг, стремившемуся к объединению белорусско-литовских земель и достигшему на этом пути немалых успехов, памятник, задуманный в Лиде, – это тоже страшный сон профессора Чароты.

И как с этим быть? Читать университетскому профессору популярные лекции о нашей общей с литовцами истории? Я, разумеется, не стану этого делать. Но сам размах страхов и возникших на их основе комплексов профессора Чароты не только поражает воображение читателя его статьи, но и заставляет задуматься о необходимости возможной специфической медицинской помощи нашему ученому. Вот он не без дрожи пишет о том, что *«для культуры РБ «брендовое» значение приобрели «Радзивиллиана» и «Сапегиана»; портреты Радзивиллов, Сапег и близких им по роли в истории массово тиражировались на почтовых марках, открытках, постерах, календарях; в РБ учреждались орден, медаль, литературная премия и стипендии имени Кастуся Калиновского, его имя носят улицы ряда городов страны...»*

Есть отчего впасть в шок! А в дополнение к этому *«несколько лет назад у нас появились почтовые карточки в честь классиков отечественной литературы, а таковыми, оказывается, являются Янка Купала, Язэп Драздович, Алесь Гарун, Вацлав Ластовский».* Здесь, конечно, самое замечательное слово – «оказывается». Нет, вы представляете этот ужас? Профессор Чарота открыл нам глаза, указав на порочащее нашу историю и культуру явление: оказывается, Янка Купала является классиком отечественной литературы! Портреты этого, с позволения сказать деятеля культуры, печатаются на почтовых открытках.

Слава Богу, пока профессор Чарота не призывает к сносу памятника Купале в сквере над Свислочью в центре Минска. Но в целом, со всем этим безобразием (памятники, марки, карточки и проч., прославляющего чуждых Беларуси людей), конечно, мириться невозможно! Вот «линия Сталина» под Минском – это, вероятно, согласно профессору Чароте, нормально. Во всяком случае он против нее не протестует. Как и против Марксов-Энгельсов-Лениных-Дзержинских-Свердловых-Кировых, буквально оккупировавших улицы всех белорусских городов и поселков. Наверное, не стал бы возражать профессор и против массовой печати почтовых карточек с изображением этих деятелей впридачу с Ворошиловым, Буденным, а может, и Цанавой. Тоже ведь местный герой.

В общем, дерусификация у нас идет вовсю, вкупе, конечно, с полонизацией. А как же? Иначе у нас не бывает. Как русские отступают – хитрые поляки тут как тут. Ну разве это, к примеру, не полонизаторский вызов? Одно турагентство предложило экскурсионный маршрут «7 чудес Минщины», и шесть из этих «чудес» оказались католическими храмами. Возмутительно! А Казимир Свентек, бывший белорусский кардинал, позволил себе в фильме о нем же, снятом польскими кинематографистами, заявить: «Естем полякем» («Я – поляк!»). Наверное, профессор Чарота ожидал, что кардинал Свентек объявит себя японцем или сенегальцем. А тот так обманул ожидания профессора и объявил себя поляком. Ну нехорошо, некрасиво же!

А печать польская, выходящая у нас в Беларуси! Все эти «Magazyn Polski», «Glos z znad Niemna» – к таким изданиям можно относиться как *«с должным почтением»* (*«понимая необходимость культурного взаимодействия двух соседних и родственных народов»*), а можно и как к своего рода «подрывным элементам». В этом вопросе профессор Чарота пытается быть диалектичным. Как, впрочем, и по отношению к «Союзу поляков Беларуси», ассоциации «Польская община», телеканалу «Белсат» и белорусской службе «Радио Полония». Но в чем профессор Чарота уверен абсолютно, так это в том, что *«очень многих, если не всех, белорусов смущает введение пресловутой «карты поляка».*

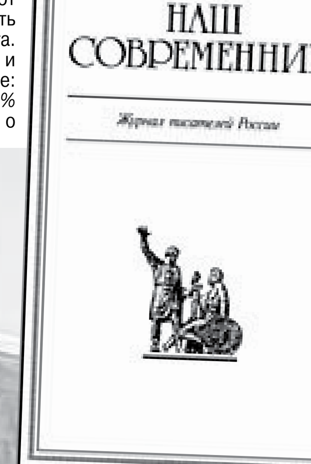
Но зачем же, спадар профессор, выставлять белорусов такими завистливо-недоброжелательными по отношению к соотечественникам? Ну имеют какие-то белорусские граждане с польскими корнями ту самую «карту поляка». И что из этого? Вы употребляете осторожный глагол «смущают». А ведь на самом деле говорите о зависти, а может, подозреваете и некую тайную злобу. Вот, мол, «пшеклентые пшеки», получили льготу на поездки за границу! Но ведь вы знаете, что на самом деле никого из серьезных белорусов эта «карта поляка» не «смущает». И никто никому не завидует. Нужна виза – пошел в польское консульство и получил. И все дела.

Но тревоги не оставляют профессора Чароту. Ну неправильная у нас сложилась история, не такими путями, как хотелось бы профессору Чароте, она пошла. Разве это хорошо, что *«все лидеры бунтарей, повстанцев, косинеров тех времен были преимущественно из католической среды»*? Не из православной, заметьте! Поскольку православные, они ведь люди тихие, мирные, законопослушные, никакие не бунтари. Зато эти, с католическим духом, – ого! Их хлебом не корми – дай побунтовать. Набрались бунтарского духа, конечно, от поляков. Но ведь эти бунтари, которые в костел ходили, и их нынешние потомки, блюдущие традиции предков и посещающие католические храмы, они ведь тоже белорусы. Они своей белорусской национальной принадлежности **не выракаліся і не выракаюцца**. И это отлично известно профессору Чароте. Как, надеюсь, и тот факт, что пятеро сыновей князя Гедимина, именовавшего себя великим князем литовским и русским, бывшего язычником, приняли православие.

Но у профессора Чароты своя задача. Он занят сложными и важными подсчетами. Оказывается, что у нас, согласно официальной статистике, *"лишь за три года, с 1994-го по 1997-й, соотношение численности католиков изменилось с 9,9% на 10,4 %, а вот православных, наоборот, с 80% на 77,4 %".* Это, конечно, полный ужас: католиков стало на полпроцента больше, а вот православных уменьшилось на чуть более чем два с половиной процента. Это ли не кошмар? Правда, есть и другие данные. А они еще хуже: *"76 % – православные, около 14 % – католики".* Но то, что речь идет о конфессиях, составляющих по сути одну нацию, это профессора Чароту не волнует. Нет, на словах он, конечно, за веротерпимость и национальное единство, за безоговорочное уважение национальных и религиозных чувств граждан Беларуси. Но сами эти мелочно-упрямые процентные подсчеты религиозной принадлежности наших сограждан, эти ревнивые реестры памятников историческим деятелям, этот учет почтовых открыток с изображением деятелей белорусской культуры – все это свидетельства души, печально и, видимо, навсегда искалеченной советской идеологией. Того процесса, который сам профессор Чарота удачно назвал "психоисторической девиацией".

Профессору Чароте, если уж напрямую, очень хочется разделить белорусов на пророссийских и прозападных. Поэтому братья Тышкевичи, Константин и Евстафий, известные археологи, историки, для него, как *"представители шляхетского рода"*, меньшие по своему значению зачинатели белорусоведения нежели *"православные белорусы Иоанн Григорович, Иоанн Носович, Константин Калайдович"* и продолжатели их славного дела *"православные ученые Иван Боричевский-Тарнава, Ксенофонт Говорский, Михаил Коялович, Платон Жукович, Иоанн Малышевский, Николай Никифоровский, Евстафий Орловский, Евфимий Карский, Владимир Завитневич..."*

И хочется сказать профессору Чароте: успокойтесь, спадар профессор, это все **наши белорусские ученые,** и шляхетского происхождения и православные, и даже те из них, которые отстаивали позиции так называемого **западноруссизма**. Вообще, поразительна сама по себе эта "анкетная методология" заведующего кафедрой славянских литератур современного Белорусского университета, напоминающая одновременно и "проработочные" пленумы ЦК КП(б)Б и "беседы" в НКВД 1930-х годов, во время которых тщательно исследовались социальная и национально-религиозная принадлежность людей, заподозренных в контрреволюционной деятельности, "нацдемовщине" и, естественно, в связях с иностранными разведками.

Но сегодня-то вроде другие времена, мы должны знать и понимать больше и глубже. Да, была борьба, сталкивались различные научные мнения. И что из этого? Шло становление белорусской нации. Много было неясного. Неразработанные источники, сложная проблематика белорусской историографии. Наконец, различные общественно-политические симпатии. Отец Максима Богдановича, замечательный и самоотверженный белорусский этнограф Адам Егорович, убеждал своего сына в том, что у белорусского языка нет будущего и воспротивился его поступлению на кафедру Санкт-Петербургского университета к профессору Шахматову, который хотел, чтобы у него работал специалист, занимавшийся белорусистикой. Полагаю, что профессору Чароте известно и о «краковской школе» польских историков во главе с такими крупными учеными, как М.Бобжиньский, Ю.Шуйский, В.Калинка. Ученые этой школы считали ошибочным и напрасным распылением сил периодические польские восстания против российского самодержавия, выступали за поддержку Габсбургов и ратовали главным образом за сохранение и развитие национальных начал, традиций польской культуры. Эти взгляды получили довольно широкое распространение в польском обществе и вошли в его историю под названием «периода позитивизма». Тем не менее наследие «краковской школы» сегодня составляет существенную часть польской историографии.

***

Еще одна наша существеннейшая беда, по мнению профессора Чароты, в том, *«что массовое общественное сознание граждан Республики Беларусь, как и большинства постсоветских республик, все более подчиняется идее Европы».* Если исходить из этого посыла, то Беларусь, по профессору Чароте, находится не в Европе, а где-то в Африке и, соответственно, должна подчиняться африканской идее. Отсюда жуткие страхи профессора Чароты перед новым, составленным им обличительным реестром: *«были созданы Европейский гуманитарный университет* (профессор, естественно, забывает упомянуть о его изгнании из Беларуси. – ***С.Б.***) *и просветительская организация «ЕвроФорум»* (профессор опять «забыл» упомянуть, что это не белорусская, а российская организация, занимающаяся международными выставками и «Евровидением». – ***С.Б.***), *«Европейский клуб»* (под этим страшным названием, оказывается, обозначены всего лишь мероприятия, которые иногда проводит «Рух за свободу». – ***С.Б.***), *«Европейский учительский клуб»* (а под этим, безусловно, «подрывным делом» скрываются начавшиеся с 2011 г. встречи белорусских учителей с целью обсуждения актуальных педагогических проблем в контексте европейского образования. – ***С.Б.***), *учреждены «Европейская газета»* (таковой не помню, а вот газета «Европейское время», само название которой является почти преступным с точки зрения профессора Чароты, действительно выходила с 1992-го по 1995 год, но не удержалась на плаву, как и многое другое европейское в нашей белорусской жизни.– ***С.Б.***), *радиостанция «Европа Плюс»* («забывчивый» профессор, естественно, не упомянул, что это не белорусское радио, а российское) *и т.д. и т.п., вплоть до «Еврообоев» и «Евродент Гинекологии».*

Вот такая ужасная "европейская крамола" разливается по Беларуси. Полагаю, что особенно угрожает белорусской суверенности организация "Евродент Гинекология". Это действительно удар по нашей независимости. Причем оттуда, откуда его меньше всего можно было ждать. Коварные еврогинекологи наверняка знают, как подкосить наше будущее. Да и «Еврообоями», судя по всему, небезопасно оклеиваться: можно и через обои попасть под влияние чуждой идеологии.

Особо возмущает профессора Чароту утверждение одного из исследователей, что *«Речь Посполитая двух народов – это же был первый Евросоюз в Европе! В Речи Посполитой в согласии жили разные народы, которые создали одно из самых больших государственных образований на континенте».* Ну и какая здесь крамола? Люблинская уния 1569 года, создавшая федеративное государство, вполне может представляться кому-то прообразом Европейского Союза при всех непростых проблемах, которые существовали внутри этого государства. А вот то, что учинили по отношению к Речи Посполитой в конце XVIII века Россия, Австрия и Пруссия, расчленившие и по сути уничтожившие большую европейскую страну, это, несомненно, акт международного разбоя. Но про этот разбой профессор Чарота не пишет. У него другая цель – доказать, что «сейчас уже русофобия прочно внедрена в сознание практически всех белорусов возраста ниже тридцати лет».

***

Ну что ж, поговорим напоследок про белорусскую русофобию. Для начала выйдем на улицы белорусских городов, городков, поселков и – увы – деревень. Русская речь повсеместна. Заглянем в книжные магазины и киоски – море книг и периодики на русском. Включайте телевизор и радио – наслаждайтесь по уши российской попсой.

Президент Беларуси говорит по-русски, его министры, естественно, следуют за ним, как и вся прочая вертикаль, включая мелкую чиновную шушеру. Из их белорусского горла так и рвется фрикативное «г» и «ч», но они упорно пытаются выдавать себя за коренных русаков из-под Рязани. Был, правда, один министр культуры, отлично говоривший по-белорусски, но его услали послом во Францию. Видимо, чтобы не отсвечивал своей белорусскостью на фоне нашей местной «рязанщины» и «вологодчины».

Теперь бросим взгляд на родной профессору Чароте Белгосуниверситет. А там, в национальном университете, довольно остро стоит вопрос о существовании отделения белорусской филологии. Почему стоит? Да потому что плохо с языком в стране, не престижен белорусский язык в Беларуси, поэтому мало кто хочет быть учителем белорусского языка и литературы. Специальность не престижная, ну и зарплата, сами знаете, соответственная. Вроде в этом году в БГУ выкрутятся, по предварительным данным, чуть более двадцати человек подали заявления, а если бы было менее пятнадцати, то могли и закрыть отделение. Представляете: в Белорусском университете нет специальности «белорусская филология»! Какой же это, спрашивается, национальный университет? А ведь в советские времена на белорусском отделении, бывало, училось более 120 человек.

А профессор Чарота все печется, все непокоится, бедняга-страдалец за «русское дело», по поводу дерусификации Беларуси. Мол, была Беларусь более-менее прилично русифицированной страной. А теперь что, спадар профессор, эпоха сплошной белорусизации настала? А может, все-таки назовем вещи правильными именами? Какая же это дерусификация, когда в том же БГУ разработанный покойным профессором О.Лойко курс «Белорусоведение» сняли? Когда там же больше не читается курс «История культуры Беларуси»? Когда в Гродненском университете уволили лучших национальных ученых, специалистов по истории Беларуси? Когда издание прекрасной книги «Гродноведение» сделали чуть ли не политическим прецедентом? Все это на самом деле называется не дерусификация, а дебелорусизация.

Почему вы не пишете об этом, профессор Чарота? Почему вас не волнует, что в суверенном белорусском государстве, где гуманитарная наука должна быть все более специализированной, отвечающей национальным задачам, происходит по сути ее уничтожение? В относительно недавние времена АН БССР могла позволить себе иметь отдельные институты литературы и языка. Теперь они объединены в один и вдобавок с другими институтами общественных наук слиты в какие-то нелепые центры. Экономия! Может, вообще лучше вернуться к временам Инбелкульта? Будет там два математика, три физика, два историка, ну и еще по одному литературоведу и языковеду. И достаточно! Зато высвободившиеся деньги пустим на новые ледовые дворцы, поражающие роскошью резиденции, парады...

Вы задаете правильный вопрос, профессор Чарота: *«Кто возьмет на себя ответственность за реально происходящую деформацию массового сознания и самосознания народа?»* Разница лишь в том, что вы имеете в виду под «деформацией» все ту же мифическую «дерусификацию», а я – реальную дебелорусизацию. Вы считаете *«краеугольным камнем национальной сущности белоруса – русскость»*, а я – белорусскость. Полагаю, что эту позицию мою разделяет и немалое число граждан Беларуси, в том числе, естественно, читателей «Народной Воли».

Что до вопроса об ответственности, естественно, не за дерусификацию, а за дебелорусизацию, то не будем лукавить, ибо ответ известен и вам и мне. Эта ответственность целиком на совести власти, не говорящей на белорусском языке, открыто пренебрегающей им. Абсолютной аксиомой является необходимость признания через соответствующий закон белорусского языка единственным государственным языком. С этого и только с этого начнется его полноправное вхождение в нашу жизнь, а вместе с этим и укрепление тех национальных начал, без которых невозможно сегодня существование полнокровного национального государства.

***

Что касается русского языка, то скажу вам, профессор Чарота, как коллега коллеге (я ведь тоже, как вам, надеюсь, известно, имею некоторое отношение к восточнославянской компаративистике и немало лет отдал изучению белорусско-русских литературных связей). Русскому языку и русской культуре ничто в Беларуси не угрожает. У них здесь прочные позиции. Все лучшее из русской культуры, включая Лермонтова, Пушкина, Толстого, Достоевского, Гоголя, Чехова, Бунина, Чайковского, Рахманинова, стало неотъемлемым духовным достоянием белорусов. Сразу в трех минских театрах сегодня идет «Чайка» Чехова. Поэтому не надо нас пугать все той же «дерусификацией».

Если же вы имеете в виду, что таковым духовным достоянием должно стать творчество ваших коллег из «Нашего современника», то тут вы ошибаетесь. Ксенофобия, шовинизм, антисемитизм, характерные для этого журнала, – это не для нас. Хотя и у нас – чего скрывать – есть почитатели куняевского журнала. Вероятно, для них сохраняется подписка на него во многих библиотеках, хотя на другие российские журналы она давно прекращена. А вот «Наш современник» и его верный духовный союзник «Молодая гвардия» по-прежнему в фаворе у тех чиновников, от которых зависит подписка в наших библиотеках.

Профессор Чарота очень печется о «здоровом национальном самосознании» белорусов. И тут не худо бы вспомнить слова Добролюбова, сказанные 155 лет назад: «Посмотрим, что еще скажут сами белорусы».

А белорусы сегодня, как и много лет назад, говорят и хотят одного: мы хотим быть белорусами! Вот о чем, профессор Чарота, следует прежде всего помнить, рассуждая о нашем «здоровом национальном самосознании» и «перспективах союза Беларуси с Россией».

Народная Воля http://www.nv-online.info 4 ЖНІЎНЯ 2015 г.

ЗА ЧАШЕЧКОЙ КОФЕ С МАРИНОЙ КОКТЫШ

Игорь СИГОВ: «Умирать не страшно»

Друзья в шутку называют Игоря Сигова помещиком. Дело в том, что около двух месяцев назад известный актер, бывший директор Республиканского драматического театра белорусской драматургии и номинант на премию «Оскар» 2010 года, обзавелся собственным хутором. Теперь у него есть большой загородный дом с хозпостройками и 25 соток земли.

Инфаркт как изжога

– Значит, теперь квартирный вопрос для вас не актуален? Спрашиваю, потому что в одном из своих интервью вы говорили: «Вместе с семьей живу в общежитии в комнате 17 метров»…

– Это было очень давно, лет 10 назад. Мне дали служебное жилье. Потом выяснилось, что я не попадаю под указ, который запрещает приватизировать служебную жилплощадь, потому что получил квартиру до того, как были внесены изменения в законодательство. Сейчас ее приватизирую. Так что я вообще завидный жених!

– А хутор – это была мечта?

– Город начал меня утомлять. Наверное, гены берут свое. А может, гены стали вылазить… У меня в роду были зажиточные люди – дед и прадед имели свою землю. Помещиками не были, но батраков нанимали. Вот и я постепенно пришел к тому, что хочу иметь свой дом, собаку.

– Может, стали соседом хуторка РТБД Александра Гарцуева и его супруги Зои Белоховостик, которые тоже не понаслышке знают, что такое хуторская жизнь?

– Нет, у Александра Федоровича чуть подальше дом, ближе к литовской границе. А у меня – всего в 50 километрах от Минска. С хутора могу ездить прямо на работу – дорога на машине занимает всего 35 минут.

– У вас четыре года назад был инфаркт. И врачи наверняка запретили вам чрезмерные физические нагрузки.

– Конечно, запретили! Сказали даже дышать аккуратно. Но я рассуждаю так: сердце – такая же мышца, как и все остальные. Только более важная. Значит, ее нужно тренировать. И физический труд – как раз то, что нужно. Кстати, я после инфаркта занимался в тренажерном зале. Медленно, через малые веса, но тренер вернула меня к жизни. Сейчас все нормально. Конечно, нужно лечащих понимать, но не переутомляться, но тем не менее. А работа на земле только в удовольствие.

– И часто вам судьба авансы дарит? Вообще, вы фартовый?

– Я считаю себя счастливым человеком. Мечтал о доме лет пять, но появился он только сейчас. Наверное, потому, что теперь я к этому готов.

– Так уверенно сказали: счастливый человек. Сегодня такое признание редко услышишь: люди привыкли жаловаться на судьбу, все больше о проблемах рассказывают…

– Знаете, после инфаркта я стал совершенно другим человеком. Восприятие жизни изменилось. Проснулся утром, солнце светит – радуйся! Всё остальное – деньги, кризис, бизнес, политика – ерунда. Надо жить в свое удовольствие.

Я счастливый, потому что у меня все есть. Карьера хорошо сложилась. Да, денег иногда не хватает, но надо не ныть, а работать. Можно отказаться от мало оплачиваемой работы и ждать, пока на тебя свалится манна небесная, но так не бывает. Во всяком случае со мной. Я много работаю, потому что мне это нравится. Не нравится – отказываюсь, и невыгодно. Поэтому сколько денег предлагают. Во всех картинах не снимаюсь, всех денег не заработаешь. А мое от меня не уйдет. Точно так же, кстати, и с хутором. Было много желающих его купить, а у меня на тот момент не было необходимой суммы. Через пару недель, когда появились деньги, я позвонил хозяевам, и оказалось, что они еще не продали.

Есть, конечно, какие-то негативные моменты в жизни, но если на них тратиться, они превращаются все остальное. Одолеет тоска и будешь думать, что вокруг все плохо, хотя если разобраться, то что плохо? Да, по ценам мы живем, как в Швейцарии, а по зарплатам – как в Нидерландах. Но с другой стороны, у нас не стреляют на улицах, народ ездит на дорогих машинах…

– Кстати, о машинах. Некоторые удивляются: зачем вам такой большой джип? Актерская зарплата, видно, только на бензин уходит…

– Все думают, что это понты, а я просто люблю большие машины. Это у меня, кажется, шестое авто. Начинал с маленьких, бюджетных, но мне всегда хотелось джип. И в эту машину влюбился с первого взгляда. Но я честно сказал менеджеру автосалона, что у меня нет денег даже на первоначальный взнос. Был только старенький «Додж», «красная» цена которого три тысячи долларов, а эта машина 28 стоила! Мне предложили взять кредит в банке, но я ответил, что не уверен в успехе: слишком уж небольшая была зарплата. На я банк все-таки пошел, обратился к администратору, объяснил ситуацию, а она спрашивает: «Ну как ваш «Додж»?» И вдруг вызвался поручитель. Но пока был кредит от сделки, в исключение дать 100-процентный кредит. Через неделю мне отдали машину. Сейчас, в принципе, возможно, от авто, а еще через пару недель машину утвердили на главную роль в сериале «Навигатор», где у меня было 70 съемочных дней. И в течение полугода я выплатил этот кредит.

Это фарт?

– Не знаю. Наверное…

– Кстати, к вопросу о счастье. Лет 10 назад, когда, как мне казалось, у меня была настоящая трагедия в жизни, роман и все такое, костюмер из РТБД сказала: «Игорек, у тебя есть семья, дети, квартира, есть люди, которые тебя любят, чего ты плачешь?» Некоторые и половины всего этого не имеют, а ты жалуешься!» А потом случился инфаркт. Который вообще все поменял. Вернее, открыл совсем другие горизонты.

– Вам на сцене плохо стало?

– Нет, дома. Прихватило. Я понял, что умираю.

– Может, вы просто не понимали, что происходит?

– Было ощущение, что у меня изжога и сейчас она сильно возьмет. Мучительной боли не было. Я просто засыпал. Но я и не все помню, отрывками. Помню, как «скорая» делала кардиограмму, уже в больнице подписал разрешение на стентирование, как медсестра была на руках и говорила: «Дай мне вену!», потому что у меня не трудно найти. Затем проснулся на операционном столе, услышал, как смеются врачи, но не понял, где я: тут или уже там. И мне было хорошо...

Когда пришел в себя в реанимации, первым делом попросил телефон, чтобы позвонить. Позвонил коллеге, чтобы отменили спектакль. Так начались вторые половина моей жизни.

После инфаркта я много думал о том, почему Бог оставил меня жить. Значит, я что-то еще не сделал? Или еще кому-то должен? А может, он дал мне возможность насладиться жизнью, получить то, что хотел?

Кстати, незадолго до инфаркта я вообще хотел уйти из театра. Навсегда.

Вся жизнь – театр

– Знаю, что вам предлагали жилье и работу в Украине…

– И в России тоже. Но после болезни я набрал вес, не мог двигаться так, как раньше. По этому поводу был жуткий депрессняк. К жизни вернул тогдашний министр культуры Павлыч Латушко, который назначил меня директором РТБД. На тот момент эта должность поставила меня на ноги и вернула к театру. Появился интерес сделать театр, который я хочу. И два года я старался. Не скажу, что все получилось, были ошибки, но я понимал, что могу поднять РТБД до новых высот. Не хватило буквально пару лет.

В любом случае где-то в глубине души я давно мечтал быть артистом Купаловского театра.

– Вас звали туда, когда вы работали в РТБД. Почему не спешили исполнять мечту?

– Честно говоря, привязываюсь к людям, к месту. И потом, я не всегда был уверен, что готов. Для меня Купаловский – это ведущий театр страны, на который работают боги. Я смотрел на работу купаловцев и мечтал быть в их труппе.

Кстати, меня звали в Купаловский тогда, когда развалилась «Вольная сцэна», из театра ушел режиссер Валерий Мазынский и на его место пришел Аникеенко. Тогда для меня остаться в РТБД было делом принципа. Я сказал «Я небольшая ролька, меня знает публика, я уже что-то могу в профессиональном плане. И потому было не страшно идти в Купаловский. Сейчас мне легко и комфортно здесь. Я работаю с интузиазмом и чувствую себя в своей тарелке.

– Вам обрадовались в Купаловском?

– Надеюсь. Может, не все, но я никому не перебегаю дорогу. Как многие говорят, артистов моего возраста в фактуре в Минске больше нет. (Хохочет)

– А в РТБД не скорбились, что вы ушли? У вас ведь была возможность остаться.

Оставаться было невозможно. Это был бы постоянный конфликт. И с руководством в том числе. Я вырос в этом театре, знаю его до последнего гвоздя. Один худрук мне сказал: «Игорь, ты здесь тоже просто все. Отслужил, вдохнул в него новую жизнь. В конце концов ты имеешь право на свой выбор».

Когда я ушел, ребята переживали. Не было неприязни. Но человек такая субстанция, которая привыкает, принимает и живет дальше. И все равно думают о себе в первую очередь, как бы там ни было. Я благодарен тем 80 человекам, которые подписали письмо в мою поддержку. Мне это было до ужаса приятно.

– Помню, вы не сразу приняли решение об уходе из РТБД. Взяли долгий тайм-аут. Сказали, что нужно разобраться в себе…

– Я полгода думал. Вернее, уговаривал сам себя. Знаете, как говорят? Важно договориться с собой. И я понял, что, придя в Купаловский, еще одна моя мечта сбылась. После «Оскара» и съемок в «Осколке» мои мечты стали сбываться. Одна за другой.

– Вы как-то сказали, что театр переполнен цензурой. В Купаловском больше свободы, чем в РТБД?

– В театрах вообще нет свободы. Артистов и режиссеров запугали до такой степени, что мы иной раз боимся даже кого-то о чем-то говорить. Так что если прописано по сцене, потому что они могут иметь скрытый смысл. Например, не всегда получалось говорить со сцены слово «батька». В спектакле «Расскіданае гнязды» есть фраза: «Чаго сьогодні? Бацька павесіўся!». И народ воспринимал ее неоднозначно. Наши идеологи всё опасались, как бы чего не вышло.

В свое время на «Вольнай сцэне» Валерий Мазынский поставил острый и очень актуальный «Взлет Артура Уи, который можно было остановить» по Брехту. И когда после премьеры спросили, про кого же спектакль, то я понимал, он дал совершенно гениальный, на мой взгляд, ответ: «А вы про кого подумали?» А Брехт про Гитлера писал.

Театр должен говорить о проблемах, поднимать актуальные вопросы. Я согласен, не должно быть всего дозволено, но это не так. Ведь с одной стороны, жизнь и так все время вынимает такие темы на свет.

– В 2000 году вы с Валерием Мазынским не сошлись во взглядах на политику. «Я считаю, что политика актера – это сцена, а не площадь», говорили вы. Сегодня интересуетесь политикой?

– Меня больше интересует человеческий фактор. Война в Украине. Но если с точки зрения политика, а с точки зрения бед для народа. Я на стороне Украины. Это их территория. Там брат на брата пошел. У меня друзья в Украине, родственники. Они любят свою страну, а я переживаю за них. Не смотрю сейчас новости и все то, что касается Украины, потому что тяжело. Бред! Начиная смотреть и радоваться, потому что идет самая настоящая информационная война.

– Вас тоже пытались вытянуть на поле боя. Знаете, кто на вас писал анонимку в Минкульт?

– Да.

– Здороваетесь с этим человеком?

– Да. Это же ему с этим жить. Я никому не делал зла, никого не унижал и не предавал. У меня не было камня за пазухой. Мой совесть чиста.

– Не каждый умеет прощать.

– Я тоже не все могу простить. Но прощаю людям негативное отношение к себе. Я прощаю и не понимаю, когда матери говорят детям, которым 9 месяцев носили под сердцем: «Да лучше бы я сделала аборт, как ты меня достал!» и так далее.

Я маме как-то сказал, что хотел бы на 9 месяцев стать женщиной, родить ребенка, а потом снова стать собой. Она удивилась и спросила, почему. Я ответил, что мне нужны не жены, а дети. Сам родил, воспитал. Я очень люблю детей. У меня двое и уже взрослые. Но это не меняет моей любви к ним. Сейчас очень хочу внуков.

– Так вам еще и детей не поздно...

– Ну, это уже немного другая ответственность (хохочет). И опять жена... Не хочу!

Зона свободы

– Если ничего не путаю, вы были дважды женаты…

– Хорошее дело браком не назовут. (Смеется.)

– Значит, что-то у вас не так в личной жизни…

– Ну почему? Вторую браку уже 20 лет. Живем. Вторая жена – замечательный человек. Это я, видимо, не семейный.

– Можете гульнуть?

– Могу. И она реагирует на это, как и любая женщина, которая в один прекрасный день узнает, что ее муж на работе крутит романы. Вот что вы бы сделали в такой ситуации?

– Трудно с ходу ответить. Поскандалила бы, наверное, для начала. Но я могу простить. В конце концов идеальных людей нет, с кем не бывает?

– Ну да. А особенно когда брак проверен временем, всем удобно, быт налажен и так далее…

– Ну почему сразу так приземленно? А вдруг это такая безусловная любовь, когда другому человеку дашь полную свободу и не ставишь никаких условий?

– Есть разная степень любви. Если любишь, то прощаешь. А если прощаешь, значит, не паришь мозг, не строишь из себя жертву. Да, ты причиняешь мне боль, но я никогда не скажу тебе об этом. И не буду тебя тыкать носом в это. А то некоторые любят часто повторять: мол, я с тобой сколько лет, стираю-готовлю, а ты меня не ценишь.

– А вы влюбились до такой степени, что были готовы пожертвовать в том числе и налаженным бытом?

– Да.

– И что остановило?

– У меня романы перманентно возникают. По молодости сгорало больше. Ну это уже было. Я так был красив. И бесшабашен… (Улыбается.)

А сейчас все спокойнее. Но я не минуте прокинтой не желаю. Да, я влюблялся. До чертиков! Оносно кружу, ровал рубашку, плакал в подушку. А сейчас отношусь к этому мудрее.

– Это как?

– Все проходит. И чувства, и эмоции, и страсть.

Бывает, встречаешь человека, вы еще только не знакомы, а внутри уже что-то ёкнуло. Потом прикосновения, поцелуи, страсть... Если секс получился, то возникает новый уровень близости. Потом привыкаешь. А проходит время и все приедается. Ты привыкаешь, что это твое. Всегда рядом. Доступное. И тянет завоевывать чтото другое. Другой вопрос, что кто-то умеет поддерживать вот эту бешеную страсть долгие годы. А кто-то нет. И она тухнет. Ты уважаешь, ты ценишь этого человека, у вас много общего: детей, дорожишь, благодарен ей за многие вещи, но... Это уже совсем другая любовь. Другого качества и свойства…

– Вы всегда обращаете внимание на красивых женщин?

– Да. Я люблю красивые лица, хорошие фигуры. Другой вопрос, что сейчас я не ставлю себе целей завоевать и переспать. Но наслаждаться красотой – почему нет? Запрещать это делать другому человеку – глупо. Это ревность.

– Если верить гороскопам, Козероги ревнивые…

– Я тоже был. Сейчас уже, видимо, не влюбляюсь до такой степени, чтобы крышу сносило.

Ревность – это недоверие. И желание обладать.

Ревность – это неуверенность в себе. А если та ещё и своими самому себя... нет. А если такая, значит, рано или поздно кто-то из вас двоих пойдет налево. Когда уверен в себе, ты спокойно отпускаешь женщину. И тем самым ее держишь. И она, когда свободно отпускает тебя с друзьями на рыбалку, тем самым держит тебя. Но не все это могут.

Я знаю, что есть мужчины интересные меня, и в постели лучше. Но при этом знаю, что могу сделать женщину счастливой, во всяком случае. И это дает мне силы и свободу. Но то же самое и в ценю и в женщине.

– С возрастом у вас поменялось отношение к женщине?

– Я всегда боготворил женщин. У меня две старших сестры и мама. Я их безумно люблю! Для меня женщина в семье – это святое. Но эта святость должна поддерживаться. Любая женщина – богиня. Она может то, чего не можем мы. Поэтому ей иногда позволительны какие-то капризы. Равное, чтобы не переусердствовала. Знаете, как в анекдоте: «Для идеальной женщины я чуть-чуть недомолчал».

Поэтому сказать, что я хуже стал относиться к женщине… Нет. Однако много рубцов на моем сердце осталось именно благодаря им. Но опять же: женщины были причиной, а я уже так реагировал, себя загонял, страдал, терзался.

– Болезненно переживали разрывы с женщинами?

– Ну да. Но если честно говорить, я романы-однодневки не крутил. Если влюблялся, то влюблялся! И, как любой Козерог, строил замок, возносил ее на пьедестал, боготворил. Потом пьедестал рассыпался, замок рушился. Но от этого я не стал меньше любить.

– Интересно, почему у вас при таком обилии романов только двое детей?

– Но эти двое официальные, которых я знаю (хохочет). А вообще, когда ты хочешь, чтобы именно эта женщина стала матерью твоих детей – это дорогого стоит. Это другая ступень любви. Готовность изменить жизнь. А романы, флирт – другое. Большинство романов держится просто на том, что классный секс, красиво ухаживает, можно замечательно провести время. Вот почему всегда запоминаются курортные романы? Короткие, но яркие, эмоциональные. Потом все жизнь с приятностью о них вспоминаешь. А есть длинные романы, томные и теплые. Когда приходишь к такой роман, ты понимаешь, что все проходящее. И как через месяц будет – не ясно.

Я маме как-то сказал: мол, у меня все хорошо, кроме личной жизни. Ну не складывается, хотя вроде внешне все нормально. Конечно, можно было уходить от семьи, но не уверен, что это возможно. Мне жизнь не позволила, я могу везти, но надо ли отцу, чтобы я не мог. Не нужно мне лишний раз говорить. Это уже решено, и я не скажу, что мне хорошо и надо идти».

Это очень важно – испытывать такое счастье, возвращаясь домой. Когда ты не вынужден идти домой, а сразу после работы туда летишь, потому что там тебя ждут и любят. Так у меня: прихожу домой, а там мои обожают меня. Пока меня не будет, они скучают! Ну вот такая у нас психологическая семья: своими людьми. Мне кажется, так живет. Все живут.

В принципе, к концу жизни Бог ставит оценку не по тому, как много ты мог, может, доделаю что, а за доброту и любовь. А на сегодняшний день я знаю, что это так. Наверное, потому, что большого количества нет в жизни. Хотя должен, не могу.

– Зачем вам хутор?

– Чтобы быть более независимым. Хочу жить на независимой территории. Или женщины, или дети, мою права! Мне кажется, у всех близких людей должен быть свой уголок, куда они сбегаются раз в неделю, никто не лезет. Точно так и есть, на мой взгляд, где хутор – там чужие границы, и должна быть своя зона свободы.

З-ЗА КРАТАЎ

Андрэю Бандарэнку адмовілі ў амністыі з-за пылу ў камеры

Былы кіраўнік праваабарончай установы «Платформа інавэйшн» Андрэй Бандарэнка не трапіў пад сёлетнюю амністыю. Ён лічыцца злосным парушальнікам турэмнага рэжыму.

Вязень спрабаваў абскардзіць парушэнні, праз якія яго залічылі ў злосныя парушальнікі, але гэта яму не ўдалося. Пра гэта Бандарэнка паведаміў бацьку падчас тэлефанавання.

Па словах Бандарэнкі, усе парушэнні ў яго знайшлі напярэдадні прыняцця закона аб амністыі. Двойчы ахоўнікі нібыта знаходзілі ў яго камеры пыл і накладалі за гэта спагнанні. Трэцяе спагнанне наклалі за тое, што ўвесь атрад спазніўся вярнуцца ў прызначаны час з царквы. Па словах бацькі, за гэтае спазненне з усяго атрада пакаралі толькі Андрэя Бандарэнку.

Нагадаем, што праваабаронцу летась асудзілі на тры гады за злоснае хуліганства.

ПРАГНОЗ

Raiffeisen: да канца года золатавалютныя рэзервы Беларусі абваляцца ніжэй за 3 мільярды долараў

Аналітыкі аўстрыйскай банкаўскай групы Raiffeisen перагледзелі прагноз па развіцці беларускай эканомікі. Банкаўскія аналітыкі чакаюць зараз больш глыбокае зніжэнне ВУП Беларусі і прагназуюць значнае скарачэнне золатавалютных рэзерваў краіны.

Згодна з абноўленым прагнозам Raiffeisen, які прыводзіцца ў ліпеньскім выпуску эканамічнага агляду «Прыёрбанка», ВУП Беларусі ў 2015 годзе знізіцца на 3,5%.

Варта зазначыць, што раней банкаўскія аналітыкі аўстрыйскай банкаўскай групы прытрымліваліся больш спрыяльнага прагнозу. Вясной гэтага года яны чакалі, што ВУП Беларусі знізіцца толькі на 2%, а на пачатку года прытрымліваліся афіцыйнага прагнозу ўлад, які не прадугледжваў зніжэння ВУП у рэальным выражэнні ў 2015 годзе.

Прагноз па інфляцыі ў Беларусі Raiffeisen скарэкціраваў у лепшы бок. Згодна з ліпеньскімі ацэнкамі Raiffeisen, спажывецкія цэны ў 2015 годзе ў рэспубліцы могуць вырасці на 17% (раней аналітыкі аўстрыйскай банкаўскай групы чакалі, што інфляцыя ў Беларусі складзе сёлета 23%).

Аналітыкі Raiffeisen перагледзелі таксама, але ў бок значнага пагаршэння, прагноз па дынаміцы золатавалютных рэзерваў Беларусі. Зараз аналітыкі аўстрыйскай банкаўскай групы прагназуюць, што рэзервы рэспублікі скароцяцца да канца года да 2,8 млрд долараў. Раней Raiffeisen чакаў, што беларускія ўлады змогуць захаваць у 2015 годзе рэзервы на ўзроўні, які быў на пачатку года (5,1 млрд долараў).

Між тым беларускія эканамісты мяркуюць, што эканамічныя ўлады ў асобе ўрада і Нацбанка зробяць усё магчымае, каб не дапусціць рэзкага зніжэння золатавалютных рэзерваў, нягледзячы на значныя выплаты па дзярждоўгу ў другім паўгоддзі.

«Зніжэнне рэзерваў з 4,6 млрд долараў на 1 ліпеня да 2,8 млрд да канца года вельмі сур'ёзнае. Калі рэзервы пачнуць рэзка зніжацца, пра гэта ўсе пачнуць пісаць, насельніцтва пачне хвалявацца і невядома як рэагаваць. Таму такога значнага зніжэння рэзерваў ніхто не дапусціць», – упэўнена навуковы дырэктар Даследчага цэнтра ІПМ Ірына Тачыцкая.

Старшы аналітык форэкс-брокера Forex Club Валерый Палхоўскі прытрымліваецца такой жа думкі і зазначае, што ў год прэзідэнцкіх выбараў рэзкае зніжэнне рэзерваў малаверагоднае.

«Зніжэнне рэзерваў да ўзроўню меншага за адзін месяц імпарту – вельмі негатыўны сцэнарый для любой краіны. Таму можна чакаць, што ўрад будзе імкнуцца выплачваць даўгі за кошт рэфінансавання, а не за кошт выключна рэзерваў», – прагназуе Палхоўскі.

НАВАКОЛЛЕ

На Палессі паменела буслоў

2015 год выдаўся складаным для арнітолагаў. У сувязі з рэзкімі кліматычнымі зменамі скарацілася папуляцыя шэрагу птушак, у лік якіх трапілі сімвалічныя для Палесся буслы.

"Ад трэці да паловы папуляцыі было страчана – прычынай стала зіма без снегу, абмялелыя рэкі, замаразкі на пачатку вясны і засушлівае лета. „Улік птушак у чэрвені і ліпені ладзіцца ва ўсіх еўрапейскіх краінах, і Беларусь – не выключэнне", – адзначыў старшыня Брэсцкага аддзялення „Аховы птушак Бацькаўшчыны" Андрэй Абрамчук: – Вынікі ўліку гэтага года кажуць, што адны з найгоршых увогуле за перыяд назіранняў, якія ў нас прынамсі гадоў 40, напэўна, калі праводзіцца актыўнае назіранне за белым буслом у Беларусі. Звязана гэта з неспрыяльнымі пагоднымі ўмовамі. Другі фактычна год у нас вельмі сухі год, узімку снегу практычна не было, вясной адпаведна не было паводак і лета таксама сухое з высокімі тэмпературамі адпаведна. Бусел дастаткова моцна залежыць ад вільгаці, чым больш вільгаці, тым больш харчавання трэба для яго.

ЗНАХОДКІ

Адна са старэйшых мацэў Беларусі

У Глыбокім знойдзена адна са старэйшых мацэў Беларусі, яна датуецца 1708 годам. Гэта выявіла навуковая экспедыцыя, якую зладзіла грамадская арганізацыя „Сэфер".

Этнографы арганізацыі ўзялі больш за 50 інтэрв'ю ў мясцовых старажылаў пра жыццё яўрэяў, а эпіграфісты былі нечакана здзіўлены сваёй знаходкай – надмагільным камянём – старажытнай мацэвай. Па словах прафесара Віскансінскага ўніверсітэта Міхаіла Насаноўскага, гэта знаходка вельмі істотная і цікавая:

– Сінагога, якая тут стаяла, была заснавана ў 1742 годзе, калі епіскап даў яўрэям прывілей і дазволіў пабудаваць сінагогу. Тады ж быў дадзены дазвол выкарыстоўваць яўрэйскія могілкі, але не было дагэтуль вядома, ці існавалі яны раней. Цяпер мы знайшлі даволі шмат надмагілляў. Да гэтага часу 1730 года, і вось гэтае самае старое, цяпер мы дакладна ведаем, што могілкі тут былі раней у першай палове XVIII стагоддзя. Як кажа прафесар Міхаіл Насаноўскі, гэтая мацэва ўяўляе гісторыка-культурную каштоўнасць, бо на яўрэйскіх могілках у Беларусі сустракаюцца надмагільныя камяні ў асноўным XIX стагоддзя і канца XVIII. А ў Глыбокім знайшлося нават некалькі мацэў першай паловы XVIII стагоддзя.

ЧУЛІ?

Як стаць экспанатам?

Кафедра беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Францыска Скарыны адкрыла музей выпускнікоў.

Загадчык кафедры, прафесар Іван Штэйнер, нагадвае, што многія прозвішчы колішніх выпускнікоў факультэта вядомы нават за межамі краіны: Іван Шамякін, Паўлюк Прануза, Мікола Сурначоў, Анатоль Сыс, Анатоль Казлоў...

Побач з вядомымі літаратарамі – фота прафесійнага знатака «Што? Дзе? Калі?» Леаніда Клімовіча, рэпера Сярогі, стваральніка групы беларускай музыкі «Стары Ольса» Зміцера Сасноўскага, дырэктара Веткаўскага музея стараабраднiцтва і беларускіх традыцый Галіны Нячаевай і многіх іншых літаратараў, музыкантаў, вядомых выпускнікоў.

Народная Воля http://www.nv-online.info 4 ЖНІЎНЯ 2015 г.

У СУСЕДЗЯЎ

Польскі экспарт акупіруе Еўропу

Паводле папярэдніх дадзеных Галоўнага статыстычнага ўпраўлення, за 5 месяцаў 2015 года экспарт польскіх тавараў склаў 72 млрд еўра, што на 6,2% больш у параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года. Імпарт – 69,1 млрд еўра, прырост – на 0,9 %.

За пяць месяцаў Польшча прадала ў краіны Еўрасаюза тавараў на суму больш за 57 млрд еўра, або на 9,4% больш, чым у мінулым годзе.

Сярод краін ЕС Нідэрланды выйшлі на першае месца па польскім экспарце. Далей ідуць Іспанія, Чэхія, Вялікабрытанія, Італія і Славаччына.

На 8,5% экспарт вырас у Нямеччыну, якая з'яўляецца галоўным гандлёвым партнёрам Польшчы.

Экспарт Польшчы на рынкі краін СНД знізіўся амаль на 27%, да 3,8 млрд еўра, у тым ліку ў Расію на 32%, ва Украіну на 13%, а ў Беларусь – аж на 34,5%.

АВТОРИТЕТНОЕ МНЕНИЕ

Барак ОБАМА: «Никто не должен оставаться президентом всю жизнь»

Президент США Барак Обама завершил свой пятидневный визит в Африку. Напоследок он предупредил лидеров африканских государств, что им нужно обеспечить сменяемость власти.

«Никто не должен оставаться президентом всю жизнь», – сказал Обама, выступая в штаб-квартире Африканского союза в столице Эфиопии городе Аддис-Абебе.

«Я не понимаю, почему некоторые так долго желают оставаться у власти, особенно, когда у них столько денег», – сказал Обама, выступая перед 54 членами союза.

«Иногда вы слышите, как лидеры стран говорят: я – единственный, кто может обеспечить единство нации. Если это правда, тогда подобный лидер в действительности попросту не справился с задачей строительства нации», – добавил Обама.

По его словам, демократия – это больше, чем просто проводить выборы. «Когда журналистов бросают за решетку за исполнение своих профессиональных обязанностей, а активистам угрожают в рамках борьбы с гражданским обществом, вы можете называть это демократией, но это не демократия», – сказал Обама.

Кроме того, президент США пошутил по поводу своих собственных шансов переизбраться на третий срок (такой вариант запрещает американская конституция). «Вообще-то я думаю, что я довольно хороший президент. И если я выдвинусь на выборах, я могу выиграть. Но я не могу выдвинуться!» – сказал он.

ІРАН

Рыхтуюцца да інвестыцыйнага буму

Спадзеючыся на адмену санкцый у бліжэйшыя месяцы, Тэгеран рыхтуецца да інвестыцыйнага буму.

Паводле слоў міністра **Махамада Рэзы Нэматзадэ,** толькі за апошнія тыдні з кампаніямі з Еўрасаюза заключаны кантракты на суму 2 мільярды долараў.

ПРОГНОЗЫ

К 2050 году население Земли достигнет 9,7 млрд человек

А в 2100 году на планете будут обитать уже более 11,2 млрд человек. При этом Китай уступит первенство как самая густонаселенная страна в мире, а население 28 африканских стран удвоится. Об этом говорится в докладе департамента народонаселения ООН.

По прогнозам наибольшие темпы прироста населения планеты в период между 2015 и 2050 годами обеспечат Индия, Нигерия, Пакистан, республика Конго, Эфиопия, Танзания, США, Индонезия и Уганда. Индия должна обойти Китай в рейтинге наиболее населенных стран около 2022 года. В Анголе, Бурунди, Конго, Малави, Мали, Нигере, Сомали, Уганде, Танзании и Замбии прогнозируется бум рождаемости, который приведет к увеличению численности населения в пять раз.

К середине XXI века число людей старше 60 лет удвоится: в Европе, например, их доля составит 34% от численности населения. В Латинской Америке и Азии эта тенденция проявится в наименьшей степени. При этом на постсоветском пространстве, полагают в ООН, численность населения будет только падать. Например, в Молдове и Украине сокращение может составить 15%.

Если оправдается негативный прогноз, к концу века в Российской Федерации будет проживать немногим более 70 млн человек.

СЛЫШАЛИ?

Китай строит крупнейший в мире радиотелескоп площадью 30 футбольных полей

С его помощью КНР собирается исследовать раннюю Вселенную, а также вести поиск следов разумной жизни за пределами Галактики. Обсерватория, как ожидается, займет площадь 30 футбольных полей.

Диаметр телескопа FAST составит 500 метров. По этому показателю обсерватория обгонит крупнейший (и аналогичный) на сегодняшний день телескоп в мире – Обсерваторию Аресибо в Пуэрто-Рико (с диаметром 305 метров).

Периметр телескопа составит 1,6 километра, в радиусе 5 километров от него нет городов. Обсерватория монтируется в природном углублении, окруженном холмами, которое обеспечивает соответствующие условия для работы.

Строительство обсерватории началось в 2011 году. Завершить работы планируется в 2016-м. Стоимость нового телескопа оценивается в 100 миллионов долларов.

КТО ЕСТЬ КТО

Он возглавил «Талибан»

Вместо погибшего руководителя движения «Талибан» муллы Омара, смерть которого официально подтвердили представители движения, избран новый лидер. Как сообщает Al Jazeera, им стал **Ахтар Мохаммад Мансур.**

Решение об избрании Мансура было принято на собрании шуры Кветты, где совещаются высокопоставленные руководители организации, передает Reuters со ссылкой на источники, присутствовавшие на заседании. Штаб-квартира собрания, соответственно, находится в районе пакистанского города Кветта.

Мансура находится в международном розыске. По данным ООН, в 2000-ые он сидел в тюрьме в Пакистане, а в 2006 году вернулся в Афганистан, где занимал должность губернатора провинции Кандагар и одновременно организовал наркотрафик сразу в трех афганских провинциях, отмечает РБК.

Мансур возглавлял так называемое Министерство гражданской авиации в контролируемой талибами части Афганистана, а после уничтожения большинства лидеров организации стал фактическим заместителем Омара. Более того, по некоторым данным, именно он курировал мирные переговоры с нынешними властями Афганистана.

По данным талибов, Мухаммед Омар родился в 1960 году в деревне Чах-и-Химмат в районе Хакрез провинции Кандагар. Во время вторжения в Афганистан советских войск воевал в сопротивлении, был ранен, потерял правый глаз. В 1996 году был назначен верховным лидером "Талибана". После свержения правительства талибов войсками США в 2001 году подался в бега.

Госдепартамент США назначил за его голову награду в 10 млн долларов. В апреле этого года "Талибан" неожиданно опубликовал биографию муллы. В ней говорилось, что у муллы нет своего собственного дома и счета в банке "ни внутри страны, ни за ее пределами", а также, что Омар обладает "особым чувством юмора".

СТОП-КАДР

У нямецкім горадзе Мемінгаме так адзначалі Дзень рыбака. Па даўняй традыцыі сотні чалавек спрабавалі злавіць самую вялікую фарэль у адным з каналаў горада, дзе яна гадуецца і водзіцца. У рыбалцы маюць права ўдзельнічаць толькі карэнныя жыхары горада. У канцы дня ўлоў узвешваецца і называюць пераможца. У каго большы ўлоў – той і пераможца.

Калі ласка, за стол!

Кітай. Правінцыя Хунань. Фестываль лангустаў.

4 мільёны жыхароў Сірыі апынуліся ў эміграцыі з-за грамадзянскай вайны, якая пачалася ў 2011 годзе.

РЕКОРДЫ

В Швейцарии появится самый длинный в мире туннель

Гигантская буровая установка Sissi преодолела последний метр горной породы, разделявший две штольни Готардского туннеля в швейцарских Альпах. Первые поезда пойдут по Готардскому туннелю в 2017 году.

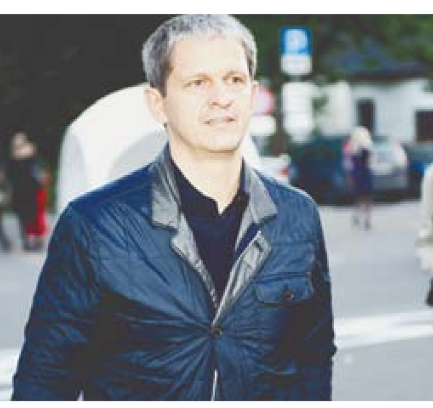
Планы прокладки 57-километрового «туннеля века» были разработаны четверть века назад, строительные работы продолжались десять лет. До сих пор на эти цели было израсходовано более семи миллиардов евро, в целом реализация проекта обойдется в 15 миллиардов евро.

Эксперты рассчитали, что на долю каждого гражданина Швейцарии приходится 920 евро из общей суммы затрат. Однако предстоящие расходы швейцарцев не испугали, планы строительства туннеля были поддержаны в ходе нескольких референдумов.

Готардский туннель вытеснил с первого места японский туннель Сэйкан протяженностью 53,9 километра, который соединяет острова Хоккайдо и Хонсю. Евротуннель под Ла-Маншем, длина которого составляет 49,9 километра, теперь занимает третье место.

Литовские богачи

Самым богатым человеком в Литве и единственным миллиардером остается председатель правления и крупнейший акционер VP grupė Нериюс Нумавичюс – журнал IQ Top оценил его имущество в 1,3 млрд евро. На втором месте в списке IQ Tope акционер той же группы Жильвинас Марцинкявичюс – 350 млн евро, а на третьем – владелец MG Baltic Дарюс Моцкус – 245 млн евро.

Журнал IQ Top» впервые объявил список самых состоятельных людей страны, в котором есть не только предприниматели, но и спортсмены с политиками.

«IQ Top» также обратил внимание и на имущество новоиспеченных мэров – некоторые из них попали в список самых богатых жителей страны. Это мэр Каунаса Висвалдас Матийошайтис, мэр Биржай Вальдемарас Валькюнас, мэр Паланги Шарунас Вайткус, мэр Друскининкай Ричардас Малинаускас и мэр Кедайняй Саулюс Гринкявичюс.

Вот кто еще входит в десятку самых богатых людей Литвы: 4.Владас Нумавичюс, акционер VP grupė – 241 млн евро; 5.Дайнюс Дундулис, председатель правления Norfos mažmena – 222 млн евро; 6.Миндаугас Марцинкявичюс, акционер белорусской сети VP grupė Mart Inn – 195 млн евро; 7.Арунас Мартинкявичюс, президент концерна SBA – 184 млн евро; 8.Лида Лубене, председатель правления Achemos grupė – 178 млн евро; 9.Миндаугас Райла, председатель правления Girteka logistics – 160 млн евро; 10.Рамунас Карбаускис, президент группы Agrokoncernas – 151 млн евро.

ПРОЕКТЫ

На Луну!

Американское аэрокосмическое агентство планирует вернуть человека на Луну уже к 2021 году, а к 2030-му рассчитывает обустроить там постоянную базу.

План также подразумевает начало добычи водорода из приполярных льдов Луны. Водород будет использоваться для производства топлива, которое будет храниться на окололунной орбите. Топливо будут продавать NASA и другим организациям, которые заинтересованы в покупке для продолжения пути к Марсу.

В документе отмечается, что отправить на Луну роботов можно уже в 2017 году – если NASA немедленно приступит к реализации программы. В таком случае в 2018 году аппараты смогут исследовать лунный лед в поисках водорода, и в 2019–2020 годах можно приступить к освоению спутника. Строительство постоянной базы в этом сценарии начнется в 2021 году, в ожидании высадки людей позже в том же году.

СТИЛЬ ЖИЗНИ

Как отдыхают короли? *или* Лифт на пляж и трон на балконе…

Король Саудовской Аравии Салман ибн Абдулазиз начал свои трехнедельные каникулы на Лазурном берегу. Еще до его приезда во Францию на юге страны в городе Валлорис разгорелся скандал после того, как местные жители узнали, что на все время пребывания короля на отдыхе им будет закрыт доступ на пляж, расположенный рядом с виллой важного гостя. Уже после прилета монарха в городе приняты беспрецедентные меры безопасности, передает Би-Би-Си.

Королевская особа вместе со своей семьей и свитой приземлились в Ницце на двух частных самолетах авиакомпании Saudi Arabian Airlines. В аэропорту их встречал специально приготовленный кортеж из десяти автомобилей, на которых 79-летний монарх отправился к месту своего отдыха в Валлорисе.

Салман ибн Абдулазиз, глава одной из самых богатых в мире королевских семей, остановится на знаменитой вилле Chateau de l'Horizon, построенной еще в 1932 году. В разное время там гостили Уинстон Черчилль и Мэрилин Монро. На следующие три недели обитателями виллы станут семья короля Саудовской Аравии и его помощники.

По информации источника, к приезду монарха рабочие на протяжении длительного времени подготавливали особняк. На вилле были установлены новые окна, а на территории посажены цветы. Среди местных жителей ходят слухи, что на балконе был специально установлен королевский трон, чтобы Салман ибн Абдулазиз мог в полном комфорте любоваться восходами и закатами.

Неподалеку от виллы располагается любимый пляж местных жителей, который и стал причиной главного недовольства французов в связи с приездом высокопоставленного гостя. По просьбе короля, на все его время пребывания доступ на пляж будет закрыт властями и отдан в единоличное пользование монарху. Местным жителям также будет запрещено приближаться к вилле ближе, чем на 300 метров.

Кроме того, еще на прошлой неделе местные рабочие рассказали, что для удобства короля от самой виллы на пляж будет построен лифт. Местные власти признали, что официального разрешения на начало строительных работ не давали. Об этом сообщила журналистам мэр города Валлорис Мишель Салуки. Она добавила, что уже обратилась с заявлением в полицию. В результате субпрефект города Грасс Филип Кастане распорядился приостановить начатые работы. Тем не менее не исключено, что лифт или, по крайней мере, другое подъемное устройство для монарха все-таки будут сделаны.

По информации Би-Би-Си, в распоряжение короля в Валлорисе также поступят порядка 400 автомобилей класса люкс с тонированными стеклами. На них родственников монарха и друзей будут возить для посещения местных достопримечательностей, пляжей и магазинов. Один из водителей рассказал, что ему дали поручение отвезти гостей в Сен-Тропе, Монако, Ниццу и другие города поблизости, чтобы присмотреть там землю и недвижимость для покупки.

Также сообщается, что Салман ибн Абдулазиз пригласил на отдых более 1000 своих близких друзей и родственников, большинство из которых, около 700 человек, разместятся в фешенебельных отелях Ниццы. Из-за этого в регионе значительно усилены меры безопасности. У входа на виллу короля круглосуточно дежурят местные правоохранительные органы, другие полицейские постоянно патрулируют пляжи и места скопления людей.

Несмотря на все жалобы местных жителей, французы находят и немало плюсов от приезда монарха. Больше остальных радуются предприниматели, которые ожидают немалой прибыли от посещения щедрых гостей из Саудовской Аравии. «Экономический эффект для нас, ресторанов, шоферов и всех тех, кто работает в регионе, вполне реален», – отметил директор четырехзвездочного отеля, в котором половину номеров забронировали гости короля.

Серж РЕЙНХАРД.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСЯ

Хай лепей будзе тлен, чым вецер перамен

Сацыёлагі высветлілі, што беларусы згодныя з неабходнасцю рэформаў, але не гатовы трываць іх наступствы.

Зусім застойна жыў калгас,
Ён быццам бы застыў у часе.
І вось прыйшла пара якраз
Правесці выбары ў калгасе.
У клубе на зыходзе дня
Сабраўся дружна люд пануры.
Дык хто ж ён будзе, старшыня?
На выбар – дзве кандыдатуры.
Жадае старшыня былы
Каля руля яшчэ застацца,
Хоць і не мае пахвалы
Ягоная ў калгасе праца.
Яму сапернік – маладзён
У рухах і паглядзе жвавы.
І відавочна: хоча ён
Паправіць у калгасе справы.
Дэбаты доўга не вялі,
Бо ясна: момант важны самы
(І вырашальны ён),
Калі
Пачуюць людзі іх праграмы.
І маналог пацёк ракой
Ад прэтэндэнта маладога.
Спярша выказаў неспакой,
Гучала ў голасе трывога:
– Калгас мінулым днём жыве,
Сказаць інačай – у застоі.
Як жаба, плешчацца ў дрыгве...
І дзе ўраджайнасць?
Дзе надоі?
Нібыта панскі аканом,
Вас верхавода гаспадаркі
На працу гоніць бізуном,
Бо цяжка адарваць ад чаркі.
Не дбаў ранейшы старшыня,
Што тэхніка зусім дабіта,
Хоць запрагай у плуг каня,
Каб узараць палі пад жыта.
Ліпяць кароўнікі даўно,
Ушчэнт разбітыя дарогі,
Ва ўсіх працэсах не відно
Сучасных, новых тэхналогій.
Дык годзе жыць вам у га...не,
Застой, стагнацыя – не норма.
Калі абераце мяне,
Я праўду ва ўсім рэформы.
Прамову ўспрынялі на "ўра",
Клуб абудзіўся галасамі:
– Рэформы трэ!
– Даўно пара!
– Пра гэта ведаем і самі!
– Дык абяром жа акурат,
Каб ты паправіў нашы справы!
Другі падняўся кандыдат,
Які дагэтуль імі правіў.
Не стаў ён абяцаць "халвы",
А кінуў з'едлівыя словы:
– Рэформаў хочацца? А вы
Да іх, сябры мае, гатовы?
Заўжды было, ва ўсе часы,
І варыянтаў я не бачу:
Зацягваць трэба паясы,
Каб ад рэформаў мець аддачу.
Патрэбна з гэтае пары,
Каб потым быў калгас багаты,
Купляць камбайны, трактары
І абразаць у вас зарплаты.
Патрэбна ўсім не лынды біць
(Праз дзень выходзіць
на работу),
А працаваць як мае быць,
Да сёмага, як кажуць, поту.
Вось ты, Паліна, круглы год
Хадзіць гатовая ў брыгаду
І ўжо затым – на свой гарод,
Дзе рук тваіх чакаюць грады?
А ці пагодзішся, Лявон,
З дылемай сумнаю такою,
Што ты з калгаса пойдзеш вон
Пасля чарговага запою?
Вось і падумайце цяпер,
Хто лепшы, як у крэсла сядзе:
Ці я, хаця й пенсіянер,
Ці рэфарматар трэ ва ўладзе?
Дый не калгас, магчыма, трэ,
Дзе недагледжаныя фермы.
Хай фермер іх сабе бярэ.
Гатовы да таго цяпер мы?
Пасля прамовы старшыні
Усіх апанавала скруха.
Застыла зала ў цішыні,
Чуваць, як пралецела муха.
Як бюлетэні на сталы
Паклалі з урны, бы на шалі,
Дык выбар – старшыня былы,
Бо за яго галасавалі.

* * *

Мы не ўсвядомілі яшчэ,
Што пагражае нам наяве:
Вада, якая не цячэ,
Балотам стане неўзабаве.

ПРАПАНУЮ

Давайце святкаваць Дзень беларускай нацыі!

Жыццё так склалася, на шчасце ці няшчасце, што мы не абдзелены рознымі святамі. Сярод іх ёсць і такія, што выклікаюць – і не толькі ў мяне – сур'ёзныя пярэчанні. Скажам, дзень 7 лістапада, калі ў Расіі здзейснілася рэвалюцыя ў кастрычніку 1917 года. Яна скінула капіталістычны лад і распачала будаўніцтва сацыялізму. Гэтай мэты, як сцвярджалася бальшавіцкімі ідэалагічнымі рупарамі, мы паспяхова дасягнулі. Але што ў выніку? У наш час ужо не першае дзесяцігоддзе прыкладаюцца неймаверныя намаганні дзеля перамогі ў краіне капіталістычнай сістэмы гаспадарання! І, прызнаем, нямала такіх, хто паспеў схапіцца-атрымаць з таго відавочную выгоду, жыве куды лепш, чым пры "развітым" сацыялізме. Ну дык ці лагічна тады святкаваць 7 лістапада? Вядома, не. Ад яго рашуча адмовіліся ўсе створаныя на постсавецкай прасторы краіны, якія вырульваюць на іншы шлях...

Нічым не апраўданая перазагрузка выпала ў нас на 3 ліпеня. Спачатку мы яго адзначалі як Дзень вызвалення Мінска – у адпаведнасці з гістарычнай праўдай, потым як Дзень сталіцы. А потым звыкаліся з афіцыйным сцвярджэннем, што, маўляў, гэта дзень вызвалення ўсёй Беларусі ад гітлераўскай чумы, хаця наша тэрыторыя цалкам была ачышчана ад ворага на 25 дзён пазней. Вядома, што разумней было б і свята адзначаць у сувязі з днём, калі быў вызвалены ад захопнікаў апошні буйны населены пункт Беларусі.

Затым улады, парушаючы гэтую гістарычную рэальнасць, чамусьці адсунулі на задні план вызваленне сталіцы – і звязалі з 3 ліпеня свята краіны. А насамрэч вялікая падзея – прыняцце Вярхоўным Саветам БССР Дэкларацыі аб суверэнітэце і незалежнасці Беларусі адбылося 27 ліпеня 1990 года. Гэта дата была замацавана ў Канстытуцыі ўжо незалежнай Рэспублікі Беларусь і да 1996 года адзначалася як дзяржаўнае свята. Сённяшнія ж тлумачэнні на гэты конт мяне не пераконваюць. Лічу, што нам, можа, неяк недарэчна падкрэсліваць незалежнасць, беручы пад увагу не толькі эканамічны і ваенна-палітычны аспекты, але і нацыянальны. Нельга не бачыць, што для беларусаў яшчэ ніколі не паўставала такім архінадзённым гамлетаўскае пытанне "Быць ці не быць?". Навязаная ўладамі палітыка нацыянальнага культурна-моўнага самазнішчэння дае відавочна атрутны "плён". Многія так заблыталіся ў ідэалагічным павуцінні, што нават не ведаюць, да якога народа яны належаць – беларускага ці рускага? А той, хто не з'яўляецца носьбітам старажытных культурна-моўных каштоўнасцей і пры гэтым чамусьці лічыць сябе беларусам – гэта ж недарэчнасць, абсурд! Як сябе ні называй, а беларусаў у Беларусі зараз фактычна куды меней, чым абазначана афіцыйнай лічбай. Хаця, згодна з апошнім перапісам, імем карэннай, беларускай нацыянальнасці назвалася 80 працэнтаў апытаных насельнікаў краіны...

Нават у светлыя гадзіны сутак абкрадзенае русіфікацыяй наша насельніцтва блукае паміж дзвюма соснамі. Самае звыроднае, што не на чужыне, а на сваёй бацькоўскай зямлі многія беларусы забылі родную мову, сталі народам-ізгоем.

А ўлада, як і ў апошнія гады, ладзіла ў чарговы раз 3 ліпеня для анямелых беларусаў свята. Якое? Калі глядзець на той велізарны шчыт, што кідаўся ў вочы на франтоне Палаца Рэспублікі яркім надпісам «День Независимости Республики Беларусь – День Республики», то было зразумела: паведамляецца пра вялікую ўрачыстасць у гонар Дня Незалежнасці. Там выступіў з натхнёнай прамовай Аляксандр Лукашэнка. Але чамусьці нашы кіроўцы хацяў б дубляжу з рускай на мову тытульнай нацыі краіны на згаданым надпісе палічылі рабіць непатрэбным. Вось такая незалежнасць...

Задумайцеся, шаноўныя людзі, у тым ліку і палітыкі, што станецца з нашым суверэнітэтам (я, канечне, толькі ўяўляю), калі з маскоўскага Крамля, прыкладам, прыйдзе пратэст за недасканаласць карыстання на Беларусі рускай мовай? Вы ж услухайцеся ў гаворку многіх з тых, хто, адрынуўшы свой нацыянальны скарб, чужой мовай авалодаць дасканала так і не здолелі. Хто разам з матчыным словам фактычна адкідвае ад сябе і нашу, беларускую незалежнасць, які ж ён грамадзянін, патрыёт?

Я не палітык і не прадказальнік, але думаю: яшчэ магчыма вярнуць беларусаў да самабытнага жыцця, перасяліць іх з напаўзруйнаванай халупы ў дыхтоўны нацыянальны Дом. Праўда, дзеля гэтага спатрэбяцца велізарныя высілкі ў краіне з дашчэнту зруселымі палітыкамі і інтэлектуальнай "элітай". Але ўсё роўна гэта трэба рабіць – рабіць тым, хто яшчэ не выракся самага дарагога, лёсавызначальнага.

На вялікую бяду, на гэтай пачэснай ніве відавочна слаба праяўляюць сябе дэмакратычныя грамадскія сілы. Як вынік, нашае нацыянальнае жыццё ледзь не цалкам згубіла сваю адметнасць. І гэта трагедыя, калі не катастрофа. У роздуме над гэтай страшэннай бядой у мяне і з'явілася мара-прапанова ўвесці ў практыку святкаванне Дня беларускай нацыі. Калі ўлады не пагодзяцца з гэтым, то яго можна было б святкаваць на грамадскіх пачатках, пасямейна і нават індывідуальна. Тут самае галоўнае, каб свята адпавядала душы, спракаветным народным традыцыям. Для гэтага не так многа і трэба: проста вучыцца размаўляць па-беларуску, спяваць нашыя песні, граць і танчыць пад сваю музыку, апранацца ў строі з нацыянальнай пазнакай і гэтак далей. Адчуваць: мы – дзеці гэтай зямлі!

Давайце, шаноўныя браты і сёстры, паспрабуем напачатку хоць адзін дзень на працягу года пабыць самімі сабой. А мо і спадабаецца такі лад жыцця, і з гадамі сапраўдных беларускіх дзён у нас будзе ўсё больш і больш. Ёсць жа сем'і – шкада, што іх пакуль мізэрная колькасць, – якія штодня жывуць па-беларуску, не даючы надзець сабе на шыю звыклае ўжо для многіх ярмо русіфікацыі.

Каб цалкам вызваліцца з-пад такога ярма, патрэбны, канечне ж, як канструктыўная культурна-моўная палітыка дзяржавы, так і велізарныя намаганні ўсяго беларускага грамадства. А перш за ўсё – усведамленне наспелай і трывожнай праблемы. Пакуль жа давайце хоць адзін дзень пражывём па-беларуску і назавём яго Днём беларускай нацыі. Для такога свята, мяркую, найлепш выбраць адну з майскіх ці чэрвеньскіх нядзель, калі ў квецені ўся наша любая Бацькаўшчына...

Леанід ЛЫЧ,
доктар гістарычных навук, прафесар.

ШЧЫРА

А памяць не знішчыць!

Зусім незаўважна, як быццам і не было аб чым гаварыць, прайшоў у нас дзень 27 ліпеня, звязаны з лёсавызначальнай для краіны падзеяй. 25 год таму – 27 ліпеня 1990 года Вярхоўным Саветам БССР была прынята Дэкларацыя аб дзяржаўным суверэнітэце Беларусі. Гэта быў першы, увенчаны поспехам крок на доўгім змагарным шляху многіх пакаленняў да вяртання беларусам іх дзяржавы. Гераічная спроба нашых папярэднікаў, што навечна ўпісана агнявістымі літарамі ў сэрцах адданых сыноў і дачок Бацькаўшчыны – абвяшчэнне 25 сакавіка 1918 года Беларускай Народнай Рэспублікі – была бязлітасна задушана бальшавікамі.

...Да 1996 года 27 ліпеня адзначалася ў нас як Дзень Незалежнасці – галоўнае дзяржаўнае свята. А затым, пасля сумнавядомага рэферэндуму, памяць аб гэтым дні сталі прыцішаць, свята скасавалі. І зрабілі ўнікальнай нашу краіну, дзе галоўныя дзяржаўныя святы, у тым ліку і незалежнасці, звязаны выключна з Другой сусветнай вайной.

Лічу, што сапраўдную гісторыю нельга забываць, тым болей замоўчваць і нават адмяняць. Асабліва тую, што тычыцца мінулага, сучаснага і будучага самой нашай Айчыны, лёсу яе народа. Дапусціць, каб наша гістарычная памяць, якую намагаліся цалкам знішчыць у часы расійскай імперыі і савецкі перыяд, канчаткова была пахавана?! Не, такое немагчыма! Таму ў меру сваіх творчых сіл і магчымасцей працую дзеля гэтага не адзін год.

Нядаўна прычыніўся да выпуску манетавіднага жэтона, прысвечанага юбілейнай даце абвяшчэння дзяржаўнага суверэнітэту і незалежнасці Беларусі яшчэ ў 1990 годзе. Наверсе жэтона надпіс "25 незалежнасці" і пазнака года выпуску – 2015. На рэверсе тэкст: "27 ліпеня 1990 года была ўрачыста прынята Дэкларацыя аб дзяржаўным суверэнітэце Беларусі". Памятныя жэтоны, выробленыя з латуні, тампака і мельхіёра, выпушчаны накладам 60 адзінак за мой уласны кошт. Хай яны нагадваюць аб знакавай падзеі, калі над нашай роднай зямлёй узышла зорка Незалежнасці.

Валерый КАЛЯСІНСКІ,
сябра Саюза мастакоў Беларусі, скульптар.

ТАК ДУМАЮ...

Отведаем конины, господа!

В некоторых наших магазинах продаются консервы из конины – производства Березовского мясокомбината. Из этого следует, что где-то у нас выращивают лошадей специально на убой. Но как такое возможно?

Издавна известно, что в нашей стране лошадь всегда была в особом почете, помогая человеку в его нелегком труде, участвуя в спортивных состязаниях, зрелищных играх и так далее, демонстрируя свой интеллект и различные навыки. Но никогда она не была так называемым «продуктовым» животным, которые используются в качестве сырья для человеческих нужд.

Во время войны лошади участвовали в боевых операциях, постоянно рискуя своей жизнью и нередко спасая жизнь человеку. И этих животных под нож?!

Известно, что разные народы имеют свои вкусовые пристрастия, в том числе мусульмане, которые едят конину. А вот корейцы и вьетнамцы, которые также у нас проживают, любят, например, мясо собак. Но значит ли это, что свои традиции они должны переносить на нашу почву?

Считаю, что наших лошадей использовать для производства мясной продукции – недопустимо! И мусульмане, проживающие в нашей стране, должны относиться к этому с пониманием.

Розалия РУБИНЧИК,
член общества «Спасение животных».

ИСТОРИЯ ВОЕННЫХ ЛЕТ

Тайник деда Стрелка

Давно это было. В один из военных дней с шумом и копотью немецкий грузовик с солдатами и полицаями въехал на хутор Боков Чернянского района Белгородской области, где я родился и жил 23 года. Раньше в эту богом забытую глухомань немец даже носа не казал. А тут – на тебе: почти целый взвод привалил, да так, что весь небольшой хуторок на дыбы встал от неожиданного испуга, от которого даже деревья и те задрожали.

Машина с оглушительным ревом лихо промчалась через весь хутор, в котором было полтора десятка хат допотопных времен, и резко остановилась возле дома деда Стрелка, жившего на краю хутора. Почему его так звали, никто не знал. Ведь и ружья-то у Стрелка никогда не было. А тем более он никогда ни в кого не стрелял. Это доподлинно знали всеведущие хуторяне.

Зато у деда была немалая пасека, ульев на двадцать. Вот она-то и привлекла незваных гостей в медоносную пору. Немцы и полицаи грубо оттолкнули насмерть перепуганного старика и гурьбой бросились к ульям. Прикладами сбили крышки. Разъяренные пчелы роем сыпанули на незадачливых любителей медка, которые, убедившись в том, что мед уже выкачан, пальнули несколько раз в ульи и выскочили, как ошпаренные, с пасеки, громко ругаясь и стряхивая с себя обозленных насекомых.

– Где мед? – брызжа слюной прямо в трясущееся лицо старика на ломаном русском языке быстро спросил страшно разозлившийся немецкий офицер, угрожающе потрясая наганом.

– Нет меда в этом году. Засуха, – еле слышным голосом, сильно заикаясь (чего раньше за ним не замечалось), ответил дед Стрелок, дрожа как осиновый лист.

– Ах, нет?!

Офицер хищно, словно котенка, схватил деда за воротник и почти поволок его к толстой липе, растущей рядом с пасекой, зло бормоча что-то по-немецки. Приставив старика к стволу дерева, он отбежал на несколько шагов назад и выстрелил в сторону деда. Но тот, на удивление стоявших рядом с раскрытыми ртами обезумевших, перепуганных насмерть хуторян, не упал, у него только сильно задрожали губы и подбородок, больше прибавилось седины.

Немцы и полицаи громко загоготали и убрались восвояси, так и не отведав душистого медку. А дед Стрелок, будто окаменев, все стоял возле липы. Подошедшие осмелевшие хуторяне буквально отодрали его от ствола дерева, в которое повыше головы старика глубоко вонзилась немецкая пуля.

Дед Стрелок некоторое время не мог не то что ходить – говорить! А когда пришел в себя, его первым делом хуторяне стали расспрашивать, куда он спрятал мед, который недавно выкачал (ведь от людей ничего не утаишь)?

– Туда! – Стрелок показал рукой на навозную кучу. – Там, под ней, в железной бочке мед.

Подняв на-гора бочку со свежим медом, хуторяне пировали до утра, смачно закусывая сготовленную дедом медовуху свежими яблоками. Благодарили от души гостеприимного и щедрого деда Стрелка. Радовались искренне благополучному исходу жуткого случая.

Это был настоящий праздник для хуторян, но только не для деда Стрелка. Однако и он выпил пару чарок своего чудодейственного напитка, чтобы хоть как-то отойти от смертельного испуга, который ему пришлось пережить на старости лет.

Добродушные и отзывчивые на чужое горе хуторяне еще долгие годы, даже после смерти по воле судьбы прославившегося деда Стрелка, часто вспоминали его. А в окрестных деревнях и селах про него ходили невероятные истории и легенды, одна смешнее другой. Таков уж народ: ему только дай повод!

Михаил Иванович ПОТАПОВ,
бывший машинист насосных установок Новополоцкого завода «Полимир».

НУ І НУ!

На словах і на справе

Нашы чыноўнікі ўсіх узроўняў гавораць аб перавазе сацыяльнай мадэлі дзяржавы, якая створана ў Рэспубліцы Беларусь. Гэта на словах, а на справе адбываецца адваротнае.

Прывяду два прыклады. Маёй жонцы, дарэчы, як і многім пенсіянерам, дастаўся ў спадчыну бацькоўскі дом у Круглянскім раёне Магілёўскай вобласці. Не маючы магчымасці ездзіць адпачываць на зарубежныя курорты (як і на свае), лета мы праводзім у вёсцы. Вырошчваем агародніну, збіраем у лесе ягады, грыбы. Добрая падтрымка да пенсіі. Сацыяльная дзяржава дзякуй бы сказала такім пенсіянерам, якія і ў 75 гадоў стараюцца рабіць нешта карыснае. Але дзе там? Пайшла жонка плаціць за электраэнергію. Аказалася, што пенсіянерам, якія не зарэгістраваны на вёсцы, але жывуць там цэлае лета, тарыф за 1 кВт гадзіну спажытай электраэнергіі складае 1467,5 рубля, у той час як у горадзе 810,7 рубля (чэрвень г.г.). Гэта значыць, пенсіянер павінен пераплачваць у 1,8 раза! Вось дык сацыяльная дзяржава!

Заказалі балон звадкаванага газу. Для тых, хто зарэгістраваны ў вёсцы, не толькі пенсіянер, але і працуючы, за балон ёмкасцю 50 літраў звадкаванага газу плаціць 99 тысяч рублёў. А пенсіянер, а часта і інвалід, які не мае рэгістрацыі, заплаціць 212 тысяч рублёў, або ў 2,1 раза больш. І яшчэ ў горадзе будзе аплачваць той жа неспажыты газ...

Можа, прэзідэнт пра гэта не ведае, ці яго атачэнне прадастаўляе яму недаставерную інфармацыю? Ці не лепш было б праводзіць менш нарад, а спусціцца да народа і паслухаць, што ён гаворыць пра сацыяльную дзяржаву.

П.І.РОГАЧ, пенсіянер.

ДУХОЎНЫ СКАРБ

Калі ласка, просім у «Матуліну хату»!

Хочаце там пабываць? Прыязджайце да нас у сталічны мікрараён "Малінаўка", дзе пры Тэрытарыяльным цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Маскоўскага раёна г.Мінска (ух, ледзь вымавіш доўгую казённую назву шаноўнай установы) створаны ўнікальны фальклорны цэнтр, адзіны ў сваім родзе. Створаны не кімсьці для кагосьці, а самімі людзьмі, што тут жывуць, – для саміх жа сябе. Бо не могуць яны без роднай змалку песні сваёй зямлі, ад якой іх адарвала і перакінула далёка чарнобыльская бяда. Не хочуць забываць мудрых і прыгожых традыцый продкаў, поўных глыбокага сакральнага сэнсу, старадаўніх абрадаў, святаў, блізкіх душы і сучаснаму пакаленню.

Пад крылом вядомага не толькі ў Беларусі харэографа-фалькларыста Міколы Котава, апантанага збіральніка і захавальніка неацэнных узораў народнай творчасці беларусаў – не на паперы, а ў рэчаіснасці – узнік, мацуецца і радуе людзей рознага ўзросту цэнтр нацыянальнай культуры і беларускасці. Тут усё віруе жыццём і творчым настроем. У самадзейны, але высокага ўзроўню фальклорны калектыў цягнуцца былыя жыхары з розных куткоў Беларусі, якія цяпер апынуліся ў горадзе – пераехалі на старасці год да дзяцей, унукаў.
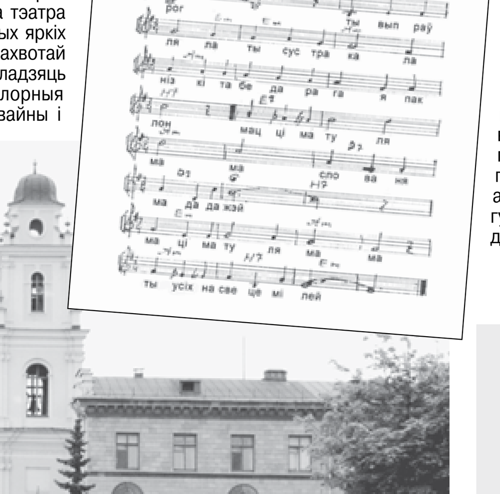
Вядома, зараз на вачах пусцее, а то і знікае наша вёска, што спрадвеку была калыскай і носьбітам матчынай мовы і крынічнай, найбагатай і непаўторнай народнай культуры. Гэта бяда, агульная, яшчэ далёка не ўсімі ўсвядомленая бяда, згубная тэндэнцыя, якая многае крэсліць у лёсе нашага краю. Не страціць назаўжды незабыўныя скарбы, створаныя талентам і сэрцамі адораных Богам папярэднікаў, перадаць іх дзецям, унукам і праўнукам – хіба не святая справа для ўсіх, хто дбае аб будучыні Радзімы?

Таму так цешыць Міколу Котава і яго сяброў, што на вабны агеньчык у "Матуліну хату", дзе ўвасоблена колішняя атмасфера, каларыт сялянскага жытла, шчодра аздобленага вышыўкамі вясковых майстрых, спяшаюцца і старыя, і маладыя, і дзеткі. Усім утульна, цёпла і цікава, усім хочацца быць не проста староннімі гледачамі, а і ўдзельнікамі спеўных праграм, тэатралізаваных дзействаў. На традыцыйныя маляўнічыя святы Калядаў, Вялікадня, Купалля, канцэрты-прысвячэнні збіраецца, падобна, ледзь не ўвесь мікрараён. Разам натхнёна спяваюць і танчаць сёстры Альвіра, Таццяна і Марыя Корбут, Зоя Швец, Кацярына Пяршлевіч, студэнт Універсітэта культуры і мастацтваў Уладзімір Фалітарык, дудар і танцор Мікола Басаў, аж з Капыля прыязджае галоўны музыкант нашага тэатра Алесь Драніч – толькі самых-самых яркіх зорак не пералічыць. З вялікай ахвотай і любасцю ўдзельнікі калектыву ладзяць дабрачынныя канцэрты, фальклорныя святы для шаноўных ветэранаў вайны і працы, дзяцей-інвалідаў. Сваім мастацтвам і апантанасцю яны нясуць людзям святло і надзею, у адных абуджаюць памяць далёкіх год, другім, на здзіў і шчасце, адкрываюць красу і чысціню векавых народных традыцый, без якіх сохне і чэзне душа, а чалавек новага стагоддзя робіцца безаблічным прыдаткам супертэхнікі, але бяздушных вынаходніцтваў. Ва ўсім, што робяць гэтыя быццам бы звычайныя жанчыны, хлопцы і дзяўчаты, чуецца гарачы, з глыбіні ўсёй істоты, покліч:

"Дарагія людзі, памятайце бацькоўскі край, матчыну хату і той святы парог, адкуль вы пайшлі ў жыццё. Не стамляйцеся ўдзячна кланяцца родным і блізкім, беражыце шчодры дар, перададзены для вас і нашчадкаў!"

Аб гэтым, аб каранях чалавечай прыгажосці і памяці – песня Міколы Котава і Сяргея Страха "Матуліна хата". Яе немудрагелістыя, зусім простыя, але пранікнёныя словы і спеўная мелодыя да слёз кранаюць слухачоў падчас выступленняў нашага калектыву на розных канцэртных пляцоўках, на вуліцах і плошчах. А зараз яна з вялікім поспехам выконваецца заслужаным прафесійным калектывам – знакамітым ансамблем народнай музыкі "Бяседа", гучыць па радыё. Песня прысвячаецца дарагім нашым матулям, Радзіме-маці.

Рыгор КЛЯЙКО,
артыст і харэограф тэатра "Матуліна хата".

Памятны момант з творчага жыцця фальклорнага тэатра "Матуліна хата".

Матуліна хата

Словы Міколы Котава
Музыка Сяргея Страха

Родны прытулак – матуліна хата,
Родны з дзяцінства парог.
Ты выпраўляла, ты сустракала...
Нізкі табе, дарагая, паклон.

Прыпеў:
Маці, матуля, мама –
Слова няма даражэй.
Маці, матуля, мама,
Ты ўсіх на свеце мілей.

Ласкі, кахання твайго ўсім хапала,
Ты ўсё змагла пераждаць.
Шчыра дзяцей ты сваіх калыхала,
Бога маліла, унукам каб жыць.
Прыпеў.

Каб юбілей з табой разам адзначыць,
Дзеці і ўнукі прыйшлі
З кветкамі шчасця, веселля, удачы...
Песні любві завялі.

Прыпеў.

...Помнікі продкаў стаяць у радочкі,
Памяць яны берагуць.
І ля твайго мы паўсталі гурточкам,
Шэпатам кветкі нам ціха пяюць...

Прыпеў.

ХОЧУ СКАЗАТЬ!

Можно ли им доверять принимать решения на государственном уровне?

Не знаю, как кому, а мне неприятно читать информацию о минском заводе «Мотовело». Это предприятие когда-то было на высоте. Его продукция (велосипеды и мотоциклы) пользовалась популярностью среди населения. Я лично почти ежедневно использую велосипед, который произведен более 30 лет назад. Надежный, удобный и в лесу, и на проселочной дороге. Наверное, редко можно встретить технику с таким стажем эксплуатации.

И вот реальная ситуация. Продали предприятие частной компании, которая за восемь лет практически уничтожила завод (выпуск сократился с 1 миллиона в год до 10 тысяч за квартал 2015 года) и, соответственно, численность работающих сократилась на 2000 человек, а если учесть еще смежников (транспортников, энергетиков и пр.) и членов семей работавших, то сокращение производства непосредственно негативно отразилось на жизни около 10.000 человек. Это численность районного центра. И главное, чтобы остановить этот беспредел, потребовалось столько времени и приезд президента страны. А где было правительство, где было ведомство, отвечающее за работу промышленности, где были Госконтроль, социальные службы? А что, администрация города, района не замечали, что предприятию наступает конец?

Сегодня немаловажно знать, как осуществлялась покупка предприятия, кто подписывал документы, какие наказания понесли чиновники, принимающие необдуманные, невыверенные решения. Можно ли им дальше доверять принимать подобные решения? Это очень важно для будущего. Сколько недвижимости продано келейно, без широкого обсуждения? А это ведь собственность общенародная.

Анатолий ТУРОК,
депутат Верховного Совета Республики Беларусь 12-го созыва.

Станіслаў ШУШКЕВІЧ:

Калі б ведаў, з кім еду..., *або* Адказ прэм'еру на ліст і кнігу

Кранальнае пасланне

Адной з праяў геніяльнасці Уладзіміра Высоцкага было ўменне сказаць пра многае коратка і вобразна, а таму вельмі даходліва. Калі ўспамінаю пра справы ў Белавежскай пушчы, то так і хочацца прыгадаць радкі з вельмі папулярнай у савецкі час песні Высоцкага "Спадарожнік": *«Если б знал я, с кем еду, с кем водку пью...».* Іншымі словамі, калі б быў здольны ўявіць узровень крывадушша свайго найбліжэйшага "аднадумцы", то дзейнічаў бы інакш. Але час пацвердзіў: крывадушша жывучае, і яго майстроў не наведвае пачуццё сораму.

Улетку 2010 года я атрымаў ліст з прапановай паўдзельнічаць у напісанні кнігі аб стварэнні і дзейнасці СНД. Матывацыя прапановы была вельмі пераканальнай: быць сааўтарам, чые *"сведчанні могуць стаць неацэннай крыніцай праўдзівай, аб'ектыўнай інфармацыі, будуць спрыяць высвятленню аб'ектыўнай, праўдзівай сутнасці тых праблем, якія існуюць у Садружнасці ў цяперашні час".* Ліст быў падпісаны кіраўніком Беларускага гандлёва-фінансавага саюза (БГФС) Вячаславам Францавічам Кебічам.

Я і думкі не дапускаў, што прапанова давесці да людзей праўдзівую інфармацыю можа сыходзіць ад чалавека, які ў 2008 годзе ў сваёй кнізе "*Искушение властью*" наплакаў вялікую лужыну слёз з нагоды скону КПБ-КПСС, без лішняй сціпласці прадставіў сябе вядомым на ўвесь свет палітыкам, з якім з савецкіх часоў лічацца кіраўнікі буйнейшых краін, звінаваціў мяне ва ўсіх смяротных грахах, маніпулюючы паклёпам, падрыхтаваным яго выбарчым штабам у 1994 годзе.

Пасля беглага прагортвання "Искушения властью" жаданне чытаць кнігу ў мяне знікла, я зразумеў, навошта яна напісана. Крытыка аўтара за жаданне прадэманстраваць адданасць нелегітымнаму кіраўніку Беларусі толькі спрыяла б дасягненню пастаўленай ім не зусім прыстойнай мэты, і на пытанні журналістаў з гэтай нагоды я адказваў прыкладна так:

– Добра, што Вячаслаў Францавіч, хоць і са спазненнем, зразумеў і паказаў у кніжцы, што яго сябрамі-паплечнікамі былі У.Замяталін, П.Краўчанка, І.Антановіч і М.Мясніковіч – людзі, у якіх, шукай не шукай, наўрад ці знойдзеш прыкметы чалавечай годнасці.

Ліст-зварот Кебіча да мяне як да *"бясцэннай крыніцы праўдзівай, аб'ектыўнай інфармацыі"* вымусіў усё ж кнігу прачытаць. Стала ясна: надыдзе час, і мне не ўдасца пазбегнуць дэталёвага тлумачэння, чаму я рашуча змяніў стаўленне да чалавека, якога паважаў і з якім, як мне здавалася, мы зрабілі добрую справу, вядомую ўсяму свету.

І вось час надышоў, не растлумачыць – нельга.

Знаёмства

Я пазнаёміўся з Кебічам у год Чарнобыльскай катастрофы. Ён рабіў добрае ўражанне і як чалавек, і як высокапастаўлены чыноўнік – намеснік старшыні Савета міністраў БССР, старшыня Дзяржплана БССР. У адрозненне ад іншых намеснікаў тагачаснага прэм'ера Міхаіла Васільевіча Кавалёва, у яго было мала снабізму, хоць хапала падстаў для таго, каб быць ганарлівым. Яго паслужны спіс уражваў: інжынер, галоўны інжынер, дырэктар станкабудаўнічага завода, які стаў узорна-паказальным у вытворчым і сацыяльным плане, пяць гадоў партыйнай працы ў гарвыканкаме, абкаме і ЦК КПБ. На ўсіх інжынерна-менеджарскіх пасадах ён дасягнуў поспеху. Лепш за іншых разабраўся, што такое Чарнобыль, і не прапаноўваў ніякіх партыйных наскокаў у вырашэнні праблем. З 1989 года быў народным дэпутатам СССР, знаходзіў спосабы не дэманстраваць публічна ў Крамлі, у Палацы з'ездаў партыйнага адзінства з чыста партыйнымі дэпутатамі ад БССР накшталт Я.Я.Сакалова, У.В.Грыгор'ева, У.М.Сямёнава, А.А.Малафеева, М.С.Ігрунова, А.І.Дубко, М.І.Дзямянцея, У.І.Ганчарыка, В.І.Бурскага, У.Л.Бядулі.

Толькі праз некалькі гадоў я зразумеў, што ён валодаў выдатным талентам быць сваім як сярод партыйнай наменклатуры, так і ў асяродку дэмакратычна настроеных дэпутатаў, не зашораных догмамі КПСС.

Я не раз быў сведкам яго пераўвасаблення, але ніколі гэтага не асуджаў, думаючы, што інакш для карысці справы паступаць нельга. Не аднойчы ў маю бытнасць першым намеснікам старшыні ВС ён заглядаў да мяне ў кабінет. Калі я яму казаў, што паднятае ім пытанне не да мяне, а да старшыні Вярхоўнага Савета М.І.Дзямянцея, ён ветліва мяне спыняў, кажучы: "Я ведаю, да каго прыйшоў". Заставалася адно – пацвердзіць, што прыйшоў ён да таго, да каго трэба, і, не спасылаючыся на Кебіча, шукаць спосаб вырашыць са старшынёй Вярхоўнага Савета ўзнятае прэм'ерам пытанне.

На пачатку верасня 1991 года М.І.Дзямянцей вымушаны быў сысці ў адстаўку, бо хоць і вяла, але абсалютна выразна салідарызаваўся з ГКЧП. Паўстала пытанне пра абранне новага старшыні Вярхоўнага Савета БССР. Выбары адбыліся 9 верасня. Кебіч і я былі вылучаны кандыдатамі на гэтую пасаду і выйшлі ў другі тур галасавання. За мяне прагаласавала больш дэпутатаў, чым за Кебіча, але менш за палову ад поўнага спісачнага складу ВС БССР. Павінна было адбыцца паўторнае галасаванне. Калі б пры паўторным галасаванні ні Кебіч, ні я не набралі неабходнай колькасці галасоў, то мы абодва гублялі права балатавацца далей. У сітуацыі, якая склалася, я, нягледзячы на маю перавагу па галасах, падумаў, ці не зняць мне сваю кандыдатуру, каб ВС не абраў старшынёй кагосьці зусім недарэчнага. Кебіча я лічыў тады лепшым з усіх астатніх магчымых прэтэндэнтаў на гэтую пасаду. Аднак Кебіч мяне апярэдзіў, сваю кандыдатуру зняў, аддаючы мне перавагу перад іншымі прэтэндэнтамі. Я палічыў яго ўчынак высакародным, падзякаваў і выказаў надзею на плённае супрацоўніцтва парламента і ўрада, які ён узначальваў. Пасля абрання мяне старшынёй ВС я вельмі доўга быў перакананы ў тым, што мы разам добрасумленна працуем, прабачце за пафас, дзеля Беларусі.

Нямала дэпутатаў, супрацоўнікаў Вярхоўнага Савета і Савета міністраў, якія знаходзіліся ў даверлівых са мной адносінах, папярэджвалі мяне аб падвойнай гульні Кебіча, аб яго жаданні мяне скампраметаваць. Іх аргументы не здаваліся мне пераканальнымі. Спасылкі былі пераважна на гаворкі ў нецвярозым стане. Ніяк на гэта не рэагуючы, я шкадаваў толькі пра мноства падхалімаў у асяроддзі Вячаслава Францавіча, якія не стамляліся наліваць яму чарку за чаркай, што часам прыводзіла да заканчэння працоўнага дня кіраўніка ўрада апоўдні. Адно папярэджанне, праўда, запомнілася.

– Трымайцеся ад Кебіча далей, ён сам – яшчэ больш-менш, але бліжэйшыя падначаленыя такія, што дзеля заваёў прыхільнасці шэфа могуць раздушыць, абылгаць, разжаваць і выплюнуць каго заўгодна. Калі яны становяцца членамі яго каманды, прыносяць прысягу на вернасць шэфу. Ён у сваю чаргу клянецца абараняць іх пры любых неспрыяльных паваротах лёсу.

Гэта палічыў сваім абавязкам сказаць мне супрацоўнік Саўміна, які пайшоў на пенсію. Я быў знаёмы з ім задоўга да таго, як абраўся дэпутатам. Ведаючы, што мафіёзны прынцып панаваў у Акадэміі навук і шэрагу ВНУ, я не заўважаў падабенства Кебіча з тамтэйшымі "мафіёзі" і працягваў лічыць яго лепшым з кіраўнікоў выканаўчай улады.

Прасвятленне наступіла пазней.

На жаль, я не раз памыляўся ў людзях; на шчасце, спачатку заўсёды думаў пра тых, у кім памыліўся, лепей. І зноў жа на шчасце, памылкі не былі доўгатэрміновыя. Адна з самых доўгіх – Кебіч, якому я вераў і з якім, як мне здавалася, мы разам спрычыніліся да важнейшай падзеі канца другога тысячагоддзя, сабраўшы ў Беларусі кіраўнікоў РСФСР, УССР і БССР і падпісаўшы ў Белавежскай пушчы Пагадненне аб стварэнні Садружнасці Незалежных Дзяржаў. Будзь Кебіч такім, які ён мне здаваўся, з ім разам можна было б зрабіць шмат для Беларусі. Я атаясамліваў яго з лепшымі жыхарамі тых месцаў, адкуль ён родам, бо не раз пераконваўся, што вакол Валожына, Івянца, Пяршаяў, Ракава, Налібакаў жывуць такія ж людзі, як на маёй роднай Сляпянскай вуліцы і Камароўцы, – паважныя ў стасунках, добрасумленныя працаўнікі.

Наконт добрасумленнасці ўсіх я памыліўся.

Ансамбль хлусаў

Лагічна лічыць, што кнігі пішуць аўтары, чые імёны надрукаваны на вокладцы. Згодна з такім падыходам, кнігу *«Искушение властью»* напісаў Вячаслаў Францавіч Кебіч. Нярэдка людзі, якія займаюць высокае становішча ў грамадстве, наймаюць для напісання сваіх кніг літаратараў, запісваюць тэкст на дыктафон, атрымліваюць раздрукоўку, даводзяць матэрыял да ладу. У мяне ёсць знаёмыя, якія пісалі для кагосьці кнігі, гэта значыць выконвалі літаратурны заказ. Ведаю і тых, за каго пісаліся кнігі. Я не асуджаю такі метад напісання, хоць усе без вынятку мае ўласныя спробы скарыстацца дапамогай прафесійнага літаратара ці журналіста праваліліся, і ні ў адной маёй публікацыі няма ні радка, напісанага не мной. Як бы там ні было, за напісанае нясе адказнасць аўтар, гэта значыць той, чыё імя стаіць на вокладцы, у цітрах або побач з загалоўкам.

Спачатку я не мог зразумець, па-першае, чаму ў кнізе самым бесцырымонным чынам непраўдзіва падаецца інфармацыя пра падзеі, непасрэдным удзельнікам якіх быў сам Вячаслаў Францавіч. Па-другое, адкуль узяліся недарэчныя шматрадковыя паўторы з розным тлумачэннем іх сутнасці? Па-трэцяе, адкуль у кнігу такога дасведчанага, у добрым сэнсе гэтага слова, бюракрата пракралася безліч тэхнічных супярэчнасцяў (гл., напрыклад, стар.313 і 316) і недакладнасцяў? Чаму аўтар прыпісвае мне ўдзел у імпрэзах і выступленні ў месцах, ад якіх я быў за тысячу кіламетраў?

Усё становіцца на сваё месца, калі выказаць згадку, што кнігу «Искушение властью» пісаў для Кебіча не адзін чалавек і што афіцыйны аўтар не начытваў усё на дыктафон, а проста фармуляваў заданні, на каго шукаць толькі кампрамат, на каго толькі пазітыў, не клапоцячыся аб чысціні крыніц інфармацыі і аб іх праўдзівасці. Нарэшце, самае галоўнае: не можа чалавек, які звінаваціў мяне ў публічнай нахабнай хлусні – адрачэнні ад бацькі і іншых смяротных грахах, – звяртацца да мяне з афіцыйным лістом як да чалавека, чые *"сведчанні могуць стаць неацэннай крыніцай".* Значыць, Кебіч альбо падпісаў ліст, не чытаючы, але гэта малаверагодна – ліст кароткі, усяго дзесяць радкоў, альбо не чытаў уважліва кнігі, аўтарам якой ён лічыцца.

Ну навошта, здавалася б, непасрэднаму ўдзельніку падзеі пісаць у кніжцы няпраўду пра тое, што было ў Белавежскай пушчы 7–8 снежня 1991 года? Не падмахлёўваць, не ўпрыгожваць пісаніну пацешнымі жартамі-прымаўкамі, не выдаваць сябе за інтэлектуала, як гэта робіцца ў кнізе (параўнанне забароны КПБ-КПСС з учынкам Герастрата), а – хлусіць.

Адна справа, калі хлусяць рознага гатунку выдумшчыкі, надаючы сенсацыйнасць сваім публікацыям у жоўтай прэсе. Іншая справа – былы першы прэм'ер-міністр незалежнай Беларусі. Ён горда заяўляе ў сваёй кнізе: я апраўдваю хлусню толькі *дзеля выратавання* (стар.216) – і тут жа тлумачыць, як ён гэта разумее. А значыць – прысвойвае сабе права быць вышэйшым суддзёй, сам для сябе вырашае, калі можна хлусіць, калі – не.

Хлусню дзеля выратавання жыцця зразумець можна. І я прыводжу ў гэтай кнізе прыклады свядомай хлусні годных людзей, якія апынуліся па волі абставін ва ўмовах жахлівага выбару: хлусня або смерць блізкіх. Але хлусня дзеля захавання месца каля кармушкі, дзеля пасады, якая прыносіць прыбытак, дзеля захавання незаконна прысвоенай маёмасці – такое ж злачынства, як рабаваць або красці. Хлусіць, каб паказаць адданасць нелегітымнаму правадыру, дзеля асабістай выгады, таксама дрэнна. Аднак хлусіць для асабістага дабрабыту, беспадстаўна ганьбіць тых, з кім быццам бы і справы нядрэнныя ўдалося зрабіць, – несумяшчальна са статусам прыстойнага чалавека.

Пісакам, нанятым Кебічам, думаю, удалося дагадзіць нелегітымнаму кіраўніку Беларусі. Той яшчэ раз пераканаўся, што правільна ашчасліўі Вячаслава Францавіча, прызначыўшы яго палатачным дэпутатам і адарыўшы высокай пенсіяй. Аднак мудрасць, якая без лішняй сціпласці прыпісваецца ў кніжцы афіцыйнаму аўтару, не пацвярджаецца яго разумнымі ўчынкамі. Наадварот, чытач раз-пораз сутыкаецца са спробамі прынізіць і абразіць іншых.

Тым не менш у кнізе перакананальна паказана, што кіраўнікі выбарчага штаба кандыдата ў прэзідэнты на выбарах 1994 года Вячаслава Кебіча – Пётр Краўчанка, Міхаіл Мясніковіч, Іван Антановіч і Уладзімір Замяталін – цалкам пазбаўлены такіх чалавечых вартасцяў, як гонар і сумленне. Наш "усенародна абраны" вынікамі кебічаўскага "даследавання" павінен быць задаволены і можа цалкам спакойна браць любога з прадстаўнікоў чацвёркі ў сваю каманду – у вышэйшым эшалоне патрэбны менавіта такія. Прызначай на любую пасаду – не памылішся: будзе дзейнічаць не па законе, а па загадзе. Так з усімі чатырма і здарылася.

Варта прызнаць – усе гэтыя дзеячы, акрамя Замяталіна, людзі таленавітыя, адукаваныя і ўмеюць добра працаваць. Яны гатовы на ўсё, але... дзеля дасягнення асабістых мэтаў, дзеля асабістай выгады. А што да Замяталіна, то для ўласнай карысці ён пры наяўнасці "страхі" і на крымінал хадзіў! Заўважу яшчэ раз, характарыстыкі суб'ектаў чацвёркі – не мае, гэта ў сціснутай форме высновы самога Вячаслава Францавіча з яго кнігі «Искушение властью».

Узнікае законнае пытанне: Вячаслаў Францавіч, чаму ж уся гэтая, па характарыстыках і дэфініцыях, дадзеных у вашай кнізе, – нечысць – узначаліла ваш выбарчы штаб, і вы гэта віталі? Чаму, нарэшце, і ў даўбарны час вы абапіраліся на гэтых людзей і бачылі ў іх сваіх аднадумцаў і паплечнікаў? Вы ж валодалі шырокімі магчымасцямі, і ў вас быў выбар. Але – менавіта такія дзеячы і патрэбны былі вам. Зноў жа, вы добра і даўно ведалі, хто яны такія: адпетыя ашуканцы, правакатары, хлусы, пазёры без гонару і рэшткаў сумлення. У вочы, праўда, нікому з іх глядзець нельга, бо не схаваеш, што лжывыя. Але навошта такая сентыментальнасць – глядзець у вочы?

А заданні якія вы ім давалі! Вайсковаму палітработніку Замяталіну, спецыялісту па прапагандзе, з мэтай дэзарыентацыі працаўніка – артыкул напісаць, які па-ленінску выкрывае, але ўтрымлівае хіба толькі 5% праўды. Астатняе – забойчая, старанна прыдуманая хлусня, якая мусіла звесці да нуля шанцы канкурэнта.

Замяталін вам у адказ:

– Кампрамат я прыдумаю і ў друк прасуну пад выглядам перакладу з замежнай газеты. Зраблю так, што камар носа не падточыць. Ніхто больш подла за мяне гэтага зрабіць не зможа, усё жыццё гэтым займаюся. Але артыкулаў пісаць я не ўмею. Для гэтага мне штат супрацоўнікаў патрэбны, які ў мяне раней быў.

– Ніякіх супрацоўнікаў, не той час. Патрэбны прафесіянал. Ды каб шчырай праўдай здавалася і за сэрца брала!

– Ведаю такога, але здзярэ многа!

– Нічога, раскашэлімся, калі сапраўды майстар. А завуць яго як?

– Сашкам завуць, Прахананым.

– Расійскі пісьменнік-камуніст Аляксандр Прахануаў?

– Так!

– Гэты здзярэ!

І даручылі замовіць артыкул Праханаву, і замовілі, і заплацілі, і надрукавалі ў "Советской Белоруссии", і перадрукаваць загадалі ва ўсіх газетах. А атрымаўся пшык. Пшык, бо прымітыўны салдафон ваш Замяталін, хоць і палкоўнік запасу, але "мясцовага ўзроўню" правакатар. Ён не дарос і да махінацый рэспубліканскага маштабу, а на інтэрнацыянальную замахнуўся.

Пасля гэтага вы расплакаліся ў кнізе, што не ведаеце, каму ён – Замяталін – нанёс большую шкоду. Шушкевічу, як задумвалася, ці Кебічу, як урэшце атрымалася. Не будзьце крывадушна плаксівым бальшавіком. Артыкул-паклёп не прынёс вам шкоды, тым больш на электаральным полі. Паклёп тады вам дапамог, але канчаткова выкрываў вас у вачах тых, для каго вы так доўга і ўдала прыкідваліся высакамаральным чалавекам.

Міністр замежных спраў Пётр Краўчанка атрымаў ад вас іншае заданне.

– Адпраўляйся, Пеця, у ЗША, – сказалі вы яму, – пралезь на ўсе самыя высокія ўзроўні Дзярждэпартамента, скажы, што выпадковы чалавек на вышэйшай дзяржаўнай пасадзе Шушкевіч катэгарычна адмаўляецца ехаць у Штаты з візітам і наогул не разумее, што такое дзяржаўная служба, а тым больш – афіцыйны візіт. Таму няхай запросяць мяне – прэм'ера, у руках якога ўся рэальная ўлада.

Паехаў, пралез, сказаў, як загадалі. Але пастаўленай вамі задачы не выканаў. Вас не запрасілі нават проста так, не тое што з афіцыйным візітам. І не таму, што Пётр Кузьміч не стараўся, а таму што перад вамі яму лёгка было рабіць уражанне міністра-прафесіянала, а для клеркаў Дзярждэпартамента, якія на дробных ілгунах камуністычнага разліву зубы з'елі, ён быў тым, кім ёсць, – самазадаволеным функцыянерам, пераканаў ным ва ўласнай рэспектабельнасці, які не разбіраецца нават у азах дыпламатычнага пратаколу.

Для рэалізацыі вашай задумкі трэба было пачынаць з Паўнамоцнага і Надзвычайнага Амбасадара Злучаных Штатаў Амерыкі ў Рэспубліцы Беларусь Дэвіда Суорца. Вы ж заставаліся мудрым па-савецку: гаспадарнікам, а не палітыкам. Былі перакананы, што калі дамовіцца з вярхамі, то нізы падпарадкуюцца. Амбасадар быў для вас персонай малой вагі. Вы нават імя яго пераблыталі ў сваёй кніжцы, назвалі Майклам. А ён Дэвід, Дэвід Суорц – першы амбасадар Злучаных Штатаў Амерыкі ў незалежнай Рэспубліцы Беларусь.

У непрыстойным асяроддзі канчаткова губляюцца рэшткі ўласнай прыстойнасці. Вы сталі многа хлусіць. Не памыляцца, такое з кожным здараецца, а хлусіць. І не дзеля выратавання жыцця або чагосьці сапраўды каштоўнага, як у кніжцы напісана, а ў імя ўласнай выгады і ўласнага дабрабыту.

Нікчэмнеюць перад вамі фантазёры-журналісты, якія былі далёка ад месца, дзе ствараўся і падпісваўся Белавежскае пагадненне. Яны з упэўненасцю відавочцаў паўтаралі, што ў кампаніі падпісантаў нікога цвярозага не было, што ўсе былі п'яныя. Іх зразумець можна, яны працавалі на сваіх, ласых да сенсацый, выдаўцоў. Вы ж спачатку не дапускалі ніякіх недакладнасцяў, правільна каментавалі тое, што адбылося ў Віскулях. Потым заўважылі, што праўда асабіста вам не на карысць. Па-першае, тутэйшы правадыр усе свае няўдачы і пралікі пачаў апраўдваць развалам Саюза. Па-другое, і Ельцын, пачынаючы з 1996 года, пад ціскам расійскіх прыхільнікаў імперыі стаў публічна рабіць выгляд, што шкадуе аб распадзе Саюза, а значыць, і аб Віскулях. Не ўлавілі вы, што гэта быў тактычны перадвыбарны ход Ельцына. Ваш сябар Чарнамырдзін, сеўшы ў крэсла прэм'ера (у значнай меры дзякуючы Віскулям), таксама паплакаў з нагоды распаду...

Вы ўцямілі: вецер памяняўся. І завялі новую песню, амаль як Высоцкі пра Чэрчыля: гэта ўсё прыдумаў Шушкевіч у 1991 годзе. Вам выгадна так спяваць.

Выбар лодкі

Такім чынам, унутраны фактар стаў вызначальным. Вы, Вячаслаў Францавіч, сталі ва ўсім, у чым толькі было можна, дагаджаць дыктатару, якога і чалавекам прыстойным ніколі не лічылі. Але сітуацыя "стабілізавалася" пад яго. Жорстка, подла, нават крывава, але – пад яго. Вы да новай сітуацыі прыстасаваліся. Усё, звязанае з дэбатамі па Белавежскай пушчы і ў саміх Віскулях, працэдуру падпісання Пагаднення і абвесткі аб гэтым перакруцілі так, што аспрэчваць вас – азначае стаць самому цемрашалам. Я не маю намеру рабіць гэта, проста даводжу да чытача праўду. Жывых сведак тых падзей – дастаткова. Пры сумневе ёсць у каго ўдакладніць. Дарэчы, усіх нас, жывых падпісантаў Пагаднення аб стварэнні СНД, сабрала ў сярэдзіне лютага 2011 года ў Кіеве на прыёме, арганізаваным расійскай амбасадай ва Украіне, удава Барыса Мікалаевіча Ельцына Наіна Іосіфаўна. Чаму яна вас не запрасіла? Можа, кніжку вашу прагартала, або расказалі ёй, якія небыліцы ў той кніжцы вы панапісвалі?

На тым прыёме Леанід Макаравіч Краўчук, Генадзь Эдуардавіч Бурбуліс, Вітольд Паўлавіч Фокін і аўтар гэтых радкоў зусім іншае, чым вы, пра Віскулі расказвалі і адзін аднаму ні ў чым не супярэчылі. Такой "неацэннай крыніцай" можаце быць і вы, Вячаслаў Францавіч, калі перастанеце мэтанакіравана дагаджаць камусьці хлуснёй.

Наблізьцеся да такой высакароднасці, якой вы надзялілі сябе ў кніжцы! Бо ў маім разуменні вы па-ранейшаму таленавіты, працавіты чалавек, які, як кажуць, сам сябе зрабіў. Вы ішлі ад сахі, ад вытворчасці да партыйнай працы, затрымаліся на ёй толькі пяць гадоў. Вярнуліся да гаспадарчай, і на вас узвалілі спачатку Дзяржплан, а потым і Саўмін. Цягнуць такія структуры цяжка, і чыстыя партыйцы, гэта значыць работнікі ідэалагічнага фронту, ніколі на такое не ішлі. Па іх тэрміналогіі – да такога не апускаліся. А вы запрэгліся і цягнулі. Цягнулі нядрэнна на ўсіх тых пасадах, якія вядуць прыстойнага сумленнага чалавека да ранніх інфарктаў і інсультаў.

З такіх, як вы, атрымліваюцца лідары нацыянальнага маштабу, калі яны разам з прыстойнымі паплечнікамі ўзбройваюць нацыю захапляльнай ідэяй і вядуць яе за сабой. Вы ж імкнуліся стаць лідарам нацыі вельмі пакручастым шляхам. З аднаго боку, абапіраліся на камуністычную ідэю. Разам з тым хацелі сцерці на груцу ўсіх астатніх, хто ёю ж кіруецца, а заадно і тых, хто імкнецца захапіць масы іншай ідэяй. Для гэтага вы і сабралі ў сваім штабе тых, у каго няма нічога святога, хто гатовы дзейнічаць па вашым загадзе, а не кіруючыся нейкай ідэалогіяй.

Я мог бы доўга расказваць пра тое, як шчыра паважаў вас не толькі з-за паходжання, але і як спрактыкаванага савецкага гаспадарніка, які зрабіў у савецкіх умовах з ардынарнага станкабудаўнічага завода імя Кірава ўзорнае прадпрыемства. Праўда, і вы не выстаялі пасля гэтага перад спакусай стаць партыйным босам. Вы – абсалютна няўстойлівы, вы зрываецеся. Часта зусім недапушчальным для мужнага чалавека чынам.

З першага знаёмства разумеючы, кім з'яўляецца Пётр Краўчанка, вы вырашылі, што менавіта такі чалавек вам патрэбны для асабістага прасоўвання, або, як цяпер кажуць, для ўласных прамоцый. Пазбавіцца ад яго, вырашылі вы, не будзе складана – пры тых уладных паўнамоцтвах, якімі вы рэальна валодалі. Краўчанка ж з сапраўднай стараннасцю выконваў толькі тыя вашы даручэнні, якія яму асабіста падабаліся і яму асабіста былі выгадныя. Калі я папрасіў свайго сакратара выправадзіць яго з майго кабінета за нахабства, апранутае ў форму прывабнай для мяне прапановы, ён паспеў выкрыкнуць, што сатрэ мяне ў пыл, абапіраючыся на той факт, што вы – прэм'ер-міністр – мяне таксама люта ненавідзіце, як і ён. Іншымі словамі, ён у эмацыйным парыве не проста выдаў вас, а вам здрадзіў.

У вас не атрымалася і не магло атрымацца, Вячаслаў Францавіч, стаяць абедзвюма нагамі ў дзвюх розных лодках. У выніку вы аддалі перавагу старой, абжытай, добра вам вядомай лодцы партыйнай наменклатуры, перафарбаванай пасля забароны КПСС-КПБ у лукашэнкаўскі колер. Абсалютная ўлада ў ёй належыць стырнавому. Вы ішлі на ўсё, каб стаць такім стырнавым у выніку выбарчай кампаніі 1994 года. Пагадзіліся ўжываць любыя сродкі для дасягнення жаданага. Менавіта вы пайшлі і на прэвентыўныя меры задоўга да выбарчай кампаніі, добра разумеючы, што я буду на выбарах дастаткова сур'ёзным вашым канкурэнтам.

Метады, якімі дзейнічалі вы, для мяне заўсёды былі непрымальнымі, таму вашы прэвентыўныя крокі далі вам пэўную перавагу. Але знайшоўся другі дзеяч, для каго вашы прыёмы – кветачкі, а ягадкі – правакацыі тыпу самазамаху, знікнення людзей, расстрэлу паветраплавальнікаў і ім падобныя – стандартныя метады атрымання жаданага выніку. Яму вы прайгралі толькі таму, што яго ўчынкі па ўсіх параметрах пераўзыходзілі вашы.

Сага аб цвіках

Пачатак быў такі: вы, Вячаслаў Францавіч, выказалі крайняе здзіўленне, даведаўшыся, што ў непрацоўныя дні і святы я працягваю ўласнымі рукамі будаваць лецішча на адной са 190 дзялянак, выдзеленых у 1986 годзе садова-агародніцкаму кааператыву ўніверсітэта за 55 кіламетраў ад Мінска. Маім калегам па ўніверсітэце і мне не ўдалося ў той час пераадолець супраціўстаянне горача любімага вамі лютага ворага капіталізму Анатоля Малафеева, які ўзначальваў тады Мінскую вобласць, і атрымаць участкі плошчай 8 сотак зямлі, як гэта было да яго. Усе мы атрымалі па 4 з паловай соткі.

Як было прынята ў грамадстве развітога сацыялізму, за кошт звужэння праездаў і пераносу агульных межаў давялі мы свае дзялянкі да 5 з паловай сотак на сям'ю. І я сапраўды будаваў домік, абыходзячы забароны таго ж Малафеева і яго ідэйных паплечнікаў, плошчай не 24 квадратныя метры, а 36 кв. метраў, выдаючы лішнія 12 метраў за будучую адкрытую веранду. Таксама рабілі і ўсе астатнія.

Загарадныя будынкі ўніверсітэтчыкаў, авіятараў, завадчан і іншага савецкага люду ніяк не нагадвалі дачы абкамаўцаў, гаркамаўцаў, вышэйшых партыйных і ўрадавых чыноўнікаў. У кнізе вы прапануеце пабываць у гэтых сціплых людзей дома, у тым ліку ў Анатоля Малафеева, і пераканацца ў іх сціпласці. Не хітруйце, бываў я ў многіх дома, уключаючы вас, і прыкмет аскетычнасці не заўважыў. Калі ж Малафееў прыехаў да мяне на лецішча з абкамаўскай "дачы" каля Негарэлага, то доўга не мог зразумець, чаму мы не ідзём у дом. Ён і думкі не дапускаў, што электрыфікаваная будка з дошак, у якой мы знаходзіліся, і ёсць маё лецішча.

Ажыццяўляючы лінію партыі па дэкапіталізацыі садова-агародніцкіх кааператываў, ён уяўлення не меў, супраць чаго выступае. А змагаўся ён насамрэч з мінімальнай утульнасцю, якую хацелі сваімі намаганнямі і пераважна сваімі рукамі стварыць у сваіх хатках кааператыўшчыкі. Сорамна ўспомніць, як той жа А.Малафееў накіроўваў камісіі, якія забаранялі ў дачных дамках рабіць печкі, каб сагрэцца ў непагадзь і высушыць адзенне. Але нават будынкі, падобныя на павялічаныя раз у дзесяць вясковыя сабачыя будкі, абкамаўскія, райкамаўскія і іншыя камісіі абавязвалі ўкладваць у пракрустава ложа сфармуляваных Малафеевым, дакладней – горача любімай ім і вамі партыі – нормаў і правілаў. Перавышэнне плошчы 24 квадратныя метры і дапушчальнай вышыні вільчыка (5,5 метра) пагражала парушальнікам пакараннем – аж да пазбаўлення партбілета.

Але "капіталізм", моўчкі ўзаконены для партыйна-ўрадавых актывістаў, прарастаў і на неэлітных садова-агародных дзялянках насуперак жаданням Малафеева і яму падобных.

Вы, менавіта вы, Вячаслаў Францавіч, параілі ашчаджаць мой каштоўны, як вы мелі ласку заўважыць, час і не траціць яго на нядзельныя і святочныя практыкаванні з сякерай і бетонамяшалкай. Прапанавалі скарыстаць права заказаць сякія-такія працы ў СКБ "з доследнай вытворчасцю" пры ўзначаленым вамі Саўміне. Гэта, маўляў, робяць усе кіроўныя і некаторыя іншыя супрацоўнікі, прычым усё законна, афіцыйна, паводле зацверджанага прэйскуранта і г.д.

Я спакусіўся і зрабіў заказ. Па ім для мяне сапраўды былі выкананы сякія-такія работы. У прыватнасці, складзеная цагляная печ, пра забарону на якую да таго часу ўсе забыліся, бо знікла КПБ, што тую забарону прыдумала. Печку неўзабаве давялося разабраць, бо яна дымела і не грэла. Іншая справа – быў вельмі якасна патынкаваны і пафарбаваны пабудаваны маімі рукамі домік. І сёння, прыязджаючы на лецішча, заўсёды добрым словам успамінаю тынкоўшчыка Лёню. Ён па-майстэрску ліквідаваў і прыхаваў усе зробленыя маімі рукамі агрэхі. Выкананыя па замове працы былі цалкам аплачаны наяўнымі па выстаўленым рахунку без усялякага прамаруджвання.

У мяне і ў думках не было, што вы, Вячаслаў Францавіч, глядзіце далёка ў будучыню і шукаеце чалавека, які змог бы прадставіць зробленае для мяне ў СКБ Саўміна як выкарыстанне майго службовага становішча ў карысных прыватных мэтах. Змушае, бачыце, Шушкевіч выканаўцаў аценіць гэтыя работы ніжэй рэальнага кошту. Нажываецца за дзяржаўны кошт... Але для гэтага трэба было знайсці альбо абсалютнага невука, альбо стопрацэнтнага нягодніка. І вы знайшлі чалавека, у якім гэтыя якасці па рэдкасць удала спалучаліся, дакладней – вылічылі яго, абапіраючыся на свой шматгадовы досвед кантактаў з людзьмі падобнага роду.

– Дарагі Аляксандр Рыгоравіч, – сказалі вы кіраўніку антыкарупцыйнай камісіі Лукашэнку, дарэчы, у прысутнасці некалькіх дэпутатаў, – раю вам уважліва паглядзець усе дакументы аб фінансавых разліках за выкананне заказаў у СКБ дэпутатаў і кіраўнікоў Вярхоўнага Савета. Вы абавязкова знойдзеце там тое, што шукаеце.

І ён знайшоў страшны і такі мілы вашаму сэрцу кампрамат! На заказы Шушкевіча спісана 8 кілаграмаў цвікоў, хоць у саўгасе, якім кіраваў Лукашэнка, на гэта пайшло б не больш за пяць. Гэта ж прыклад страшэннай карупцыі!

– Дзякуй, паважаны Аляксандр Рыгоравіч, вы вельмі нам дапамаглі, – усклікнулі вы, паціскаючы руку старшыні антыкарупцыйнай камісіі пасля ягонага выступлення, зноў жа, у прысутнасці шматлікіх дэпутатаў. Прасты люд, лічылі вы, гэта значыць бедны выбаршчык, адвернецца пасля такога выкрыцця ад распанелага за дзяржаўны кошт Шушкевіча і прагаласуе за Кебіча.

(Заканчэнне на 8-й стар.)

Каля ўваходу ў гасцявы дом прэзідэнта ЗША Блэйр-Хаўз 22 ліпеня 1993 г.

Паміж двух народных... З пісьменнікамі Васілём Быкавым і Нілам Гілевічам.

У ліпені 1992 года па просьбе старшыні Сейма Літвы Вітаўтаса Ландсбергіса месцам перамоў былі абраны Віскулі. Так перамовы прайшлі за сталом, за якім было падпісана Пагадненне аб стварэнні СНД.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
4 ЖНІЎНЯ 2015 г.

Станіслаў ШУШКЕВІЧ:

Калі б ведаў, з кім еду…, *або* Адказ прэм’еру на ліст і кнігу

З Галінай Старавойтавай у Санкт-Пецярбургу, 1996 г.

(Заканчэнне. Пачатак на 7-й стар.)

Качка для “інтэлектуалаў”

Для больш-менш дасведчанага на вашу, Вячаслаў Францавіч, думку электарата і інтэлігенцыі патрэбна была іншая правакацыя, і вы запрасілі, як я ўжо заўважыў вышэй, прафесіянала-паклёпніка Уладзіміра Замяталіна, шчодра ўзнагароджанага бальшавіцкага трыбуна Аляксандра Праханава за яго, зноў жа на вашу думку, разгромны артыкул на мой адрас ад імя выдуманага журналіста ў несапраўднай галандскай газеце...

Вы не толькі не перашкодзілі Замяталіну ўручыць гэты артыкул пад выглядам спецыяльнага матэрыялу ІТАР-ТАСС рэдактару «Советской Белоруссии» Ігару Асінскаму для тэрміновага друкавання, але, наадварот, узнагародзілі таварыша Замяталіна за знаходлівасць. А пасля ўсяго гэтага паплакаліся ў сваёй кнізе, што былі настолькі сумленным і праўдзівым, што нават не мабілізавалі адміністрацыйны рэсурс і таму прайгралі прэзідэнцкія выбары 1994 года.

Вы, сім-тым паважаны яшчэ і цяпер, Вячаслаў Францавіч, хацелі, каб усе гэтыя мясніковічы-краўчанкі-антановічы-замяталіны і ім падобныя правілі годнасць і высакароднасць, вас падтрымліваючы.

Святая наіўнасць!

Адміністрацыйны рэсурс дзеля перамогі на выбарах вы не мабілізавалі не таму, што вам было сорамна, як вынікае з вашай кнігі, а таму, што ўся ваша каманда, больш правільна – хеўра братаноў, якую вы публічна выкрылі толькі ў 2007 годзе ў сваёй кнізе, – гэтым не займалася. Гэтыя братаны абкрадалі вас маральна і матэрыяльна, а пры вашым папушчальніцтве – і дзяржаву, але не дзеля вашай перамогі на выбарах, а дзеля сваёй ненажэрнай карысці. Яны ўсім па сакрэце расказвалі пра ваша злоўжыванне алкаголем, і дарма ў вашым «Искушении властью» вы сцвярджаеце, што не пілі з гора. Пілі! І ратавала вас толькі тое, што вы не схільны да алкагольнай залежнасці, чаго б так хацелі вашы "дабрадзеі", каб урэшце спыніць адносіны з вамі па зразумелай прычыне – як з неадэкватным, а па-простаму – канчаткова спітым чалавекам. Ці не здаецца вам, Вячаслаў Францавіч, што вы канчаткова прыпадобніліся да тых, каго так маляўніча асудзілі і выкрылі? Бо трэба ж! Цэлы раздзел кнігі пад вымоўнай назвай «Мне понятна твоя вековая печаль, Беловежская пуща», а са зместу яе вынікае толькі адно – ваша жаданне атрымаць пропуск у Адміністрацыю прэзідэнта (стар.30) ад таго ж Мясніковіча. Пропуск ён паабяцаў, а супрацоўнікам загадаў – каб і нагі Кебіча тут не было!

Вось вы паплакаліся перад дыктафонам і папрасілі Ігара Мікалаевіча Асінскага, аднаго са стваральнікаў вашай кнігі, напоўніць трагізмам і перажываннямі ваша дачыненне да Пагаднення аб стварэнні СНД. Ён, як таленавіты журналіст, узяў і напоўніў: прыцягнуў грэчаскую і старажытнарымскую міфалогію, абыграў пралік Ельцына ў Вярхоўным Савеце Беларусі, не забыўся на патрыятычныя фрагменты беларускай гісторыі, але даты і дзейных асоб пакінуў у пададзеным вамі выглядзе.

А памяць у вас дае збоі. Гэта не старанна прадуманая нядбайнасць, не спосаб прыцягнуць увагу, а прабелы ў памяці. Навошта ж інакш называць амбасадара ЗША Майклам, калі ён быў і застаецца Дэвідам, Дэвідам Суорцам? Навошта пісаць, што 25 лістапада 1991 года ў Гарбачова ў Нова-Агарове сабраліся кіраўнікі сямі рэспублік, у тым ліку кіраўнікі Расіі, Беларусі, Украіны і Казахстана? Больш за месяц да гэтага, 20 кастрычніка 1991 года, у тым самым Нова-Агарове кіраўнікі, у тым ліку і я, без афіцыйных заяў дамовіліся не сустракацца з Гарбачовым без крайняй патрэбы. Калі хто-небудзь і парушыў гэтую дамоўленасць, то толькі не я. Вы ж прыпісваеце мне сакраментальныя заявы на сустрэчы, якой не было і не магло быць.

Ігар Мікалаевіч Асінскі, які лічыцца ў выхадных дадзеных вашай кнігі рэдактарам, добрасумленна яе вам пісаў. Знайшоў у Сецыве (ці ў бібліятэцы) публікацыі пра тое, як рыхтавалася сустрэча ў Нова-Агарове 25 лістапада 1991 года, імёны запрошаных на яе. Але не мог знайсці і не знайшоў інфармацыі аб тым, што кіраўнікі рэспублік таемна дамовіліся на яе не ехаць. Большасць з іх, у тым ліку і я, паступілі ў адпаведнасці з дамоўленасцю. Пра гэта вы, Вячаслаў Францавіч, ведалі і такі падыход віталі.

Не я, як напісана ў кнізе, падтрымаў Ельцына 25 лістапада ў Нова-Агарове, мяне там у гэты дзень проста не было. Ужо калі быць дакладным, Ельцын падтрымаў мяне, бо ён выступіў другім на Дзяржсавеце 20 кастрычніка 1991 года (а не 25 лістапада, як напісана ў кніжцы). Менавіта там, у Нова-Агарове, 20 кастрычніка я нарэшце змог выканаць вашу слёзную просьбу – запрасіць прэзідэнта Расіі ў Белавежскую пушчу на паляванне, каб разам з вамі ўгаварыць яго дапамагчы Беларусі з нафтай і газам перад нялёгкай зімой.

І з Краўчуком вашы пісакі наблыталі: менавіта вы папрасілі запрасіць Леаніда Макаравіча ў пушчу, бо ў нас з Украінай агульная праблема з энергарэсурсамі, казалі вы, і разам нам будзе зручней адстойваць агульныя інтарэсы. Больш за тое, не сустракаўся я з Краўчуком пасля 8 снежня 1991 года ні ў Віскулях, ні ў пушчы, як напісана ў вашай кнізе. Сарвалася сустрэча. Ельцын не змог прыехаць, ды і я прыляцеў у Мінск з Франкфурта-на-Майне з нечакана вялікім спазненнем. Краўчук да гэтага часу з Віскулёў з’ехаў.

Калі ж зусім шчыра, то я б вельмі хацеў, каб шмат што выдуманае пра мяне і апублікаванае ў «Искушении властью» было праўдай. Якая найвышэйшая ацэнка эфектыўнасці майго палітычнага інтрыганства, прычым не на ўзроўні Астапа Бэндэра, а па меншай меры на ўзроўні Макіявелі і Рышэльe!

Гэта ж трэба – як пададзены Шушкевіч у вашай кніжцы!

Задумаў канстатаваць у афіцыйных дакументах факт спынення існавання СССР як геапалітычнай рэальнасці і як суб’екта міжнароднага права. Аблапошыў найвялікшага прыхільніка захавання Саюза, завадатара перабудовы – прэзідэнта СССР Міхаіла Гарбачова. Запрасіў (ніхто не чакаў такога нахабства!) прэзідэнтаў Расіі і Украіны як быццам на паляванне. Выкарыстаў палкае жаданне першага стаць паўнапраўным гаспадаром Расіі і жаданне другога пацвердзіць вернасць вынікам украінскага рэферэндуму аб незалежнасці. Сабраў усіх у Белавежскай пушчы і змог адным махам вырашыць пытанне аб прызнанні незалежнасці Беларусі Расіяй, якая ад 1794 года без усялякіх абмежаванняў валодала беларускай тэрыторыяй і тапіла ў крыві ўсіх, хто парываўся незалежнасць Беларусі адстаяць. Знайшоў, так бы мовіць, спосаб суцешыць усіх беларускіх патрыётаў бяскроўным заваяваннем незалежнасці.

Акрамя таго, усё бездакорна легітымна. Усе суб’екты стварэння СССР – у наяўнасці. Закаўказская федэрацыя знікла, не пакінуўшы спадчынніка. У наяўнасці і паўнамоцныя прадстаўнікі тройкі, надзеленыя сваімі канстытуцыямі правам падпісваць міжнародныя дамовы ад імя сваіх дзяржаў. А з ратыфікацыяй як схітраваў! На пытанне дэпутатаў, як ідзе працэс ратыфікацыі ў Расіі, схлусіў, што расіяне ўжо ратыфікавалі пагадненне. Маўляў, толькі таму і Вярхоўны Савет Беларусі прагаласаваў за ратыфікацыю.

Хопіць хлусіць, Вячаслаў Францавіч, на гэтае пытанне я адказаў трохі інача, чым напісана ў «Искушении властью». Менавіта так, як сказаў мне Бурбуліс, якому я патэлефанаваў: усе камітэты расійскага парламента, якія прадставілі высновы спікеру, рэкамендуюць ратыфікаваць. Зрэшты, дзе было ваша меркаванне? Чаму сядзелі і маўчалі, як мыш пад венікам?

А цяпер паглядзіце, да чаго прывяло Белавежскае пагадненне праз 20 гадоў і чаго яно дазволіла пазбегнуць адразу ж пасля падпісання.

На другую частку пытання лепш за ўсё адказваюць дакументы, рашэнне аб апублікаванні якіх атрымаў ад рыксдага міністр замежных спраў Швецыі Карл Більт. У дыпламатычных дакументах, пасланых шведскімі амбасадамі ў МЗС Швецыі да снежня 1991 года,

Кіеў, сакавік 1997г. Урачыстае паседжэнне ў сувязі з уручэннем Міжнароднай прэміі імя Піліпа Орліка кіраўніку Нацыянальнага банка Украіны Віктару Юшчанку *(другі справа)* і мне..

выказваецца заклапочанасць наконт пагрозы грамадзянскай вайны на тэрыторыі Савецкага Саюза.

Мы ж з вамі, Вячаслаў Францавіч, складаем адну трэць тых сіл, якія знайшлі спосаб і распад СССР канстатаваць, і вайну прадухіліць, не дазволіўшы падзеям развівацца па югаслаўскім сцэнарыі. Астатнія дзве трэці – гэта Ельцын, Бурбуліс, Краўчук і Фокін, па 1/6 на кожнага. Не аддавайце мне сваю долю, сваю адну шостую. Мне не патрэбна 1/3, мне сваёй 1/6 досыць...

А прычына, па якой вы яе мне перадалі, – жаданне абтрасці рукі ад таго, чым можаце больш за ўсё ў жыцці ганарыцца. Ратуеце не чыёсьці жыццё, а імкнецеся захаваць сваё месца ля кармушкі, якой загадвае ваш даўно нелегітымны кіраўнік. Каб яму дагадзіць, усхваляеце камуністычныя парадкі і замшэлых цемрашалаў накшталт А.Малафеева. А ён – прымітыў, які забараняў людзям палепшыць сваё жыццё ўласнымі рукамі. Вы нават называеце мужным яго выступленне з пенай на зубах з трыбуны парламента ў абарону партыі і ідэалогіі, якая заслала трупамі бязвінных людзей прастору ад Брэста да Чукоткі, выгнала цэлыя народы са сваіх зямель і ўзаконіла калгаснае прыгоннае права ў сярэдзіне XX стагоддзя на ўсёй тэрыторыі Савецкага Саюза.

Так, на вашу думку, шанцавала Беларусі на камуністычных кіраўнікоў, адным з якіх былі і вы! Такі мудры Панамарэнка, які душыў, рэпрэсаваў бязвінных. Добра, што хоць пра Цанаву не згадалі, як пра змагара з прыдуманымі контррэвалюцыянерамі.

Затое падзякавалі амаль усім вышэйшым камуністычным функцыянерам за клопат аб людзях! Не аб усіх, праўда, клапаціліся, аб кіруючых кадрах – абавязкова, але перш за ўсё – пра сябе. Які высокі іх культурны ўзровень, хоць і чыста камуністычны, але высокі! Як супрацьстаялі яны забароне дзейнасці КПБ у Вярхоўным Савеце! Ну проста інтэлектуалы і разам з тым – сакратары ЦК КПБ Міхаіл Лагір, Мікалай Дзямянцей, Анатоль Малафееў! Паглядзіце на іх, прамовы паслухайце – не адарвацца. Нельга забыць і Мікалая Ігрунова. Спецыяльную падрыхтоўку чалавек прайшоў, каб праявы нацыянальнага духу на карані душыць. А вось Уладзімір Дзям’янавіч Ягораў, згодна з кніжкай, – чалавек вельмі дрэнны, з падвойным дном.

Для вас, Вячаслаў Францавіч, дрэнны, бо гэта ж вы – з падвойным, а нават і з патройным дном! Ні Ягорава, ні вас я за гэта не папракаю: не магло быць у савецкі час ні прэм’ера, ні міністра-сілавіка без падвойнага дна. Але не любіце вы Ягорава за тое, што ён – інтэлектуал і нярэдка меў выдатна абгрунтаванае ўласнае меркаванне, адрознае ад вашага.

Выгадную пазіцыю шукаеце і лёгка знаходзіце, добра разумеючы разумовы прымітывізм вашага кіраўніка. Ганарыста адпрэчваеце Белавежскае пагадненне, пад якім паставілі свой подпіс. Выконваеце прапорцыю, абавязковую для савецкай, гебельсаўскай і сённяшняй беларускай дзяржаўнай прапаганды: 5% праўды і 95% хлусні. І ўсё ў гонар паноўнага кіраўніка.

З кім вы адной крыві?

Замахвацца на памяць продкаў, Вячаслаў Францавіч, не дазвалялі сабе нават вашы аднадумцы і паплечнікі па аднапартыйным розуме. Сцвярджаць, што я – Шушкевіч Станіслаў Станіслававіч – вымушаны быў дзеля свайго выратавання публічна адмовіцца ад свайго бацькі, – подлая хлусня, на якую пайшлі толькі вы. Нагадаю: гэта аргумент з галандскага паклёпніцкага артыкула, спраектаванага Замяталіным. Але яго прозвішча пад артыкулам няма, а ваша – на вокладцы кнігі. Па мерках інтэлігентнага чалавека гаварыць такое – блюзнерства. Але справа звычайная для сапраўды савецкага камуніста, а ўся ваша кніга – пацвярджэнне таго, што вы ім былі і застаяцеся.

У мяне заўсёды былі і ёсць прычыны ганарыцца сваім бацькам, а не толькі спачуваць яго цяжкай долі. Вам, Вячаслаў Францавіч, прасцей адмовіцца ад бацькі, які з вашых жа слоў у кнізе служыў у польскай арміі ці то шарагоўцам, ці то (!) канём. Майго ж ніхто не змог прымусіць і галаву схіліць перад уладным хамствам або невуцтвам, а вашага... У вясёлым стане, распавядаеце вы, жонка капітана загадвала вашаму татку станавіцца на карачкі і вазіць яе на сваёй спіне...

Але я не заклікаю вас стаць Паўлікам Марозавым, хоць у адносінах да сваёй радзімы і сваёй мовы вы ім даўно сталі. І не дзеля выратавання нечага жыцця, а з-за несуцешнага жадання заставацца прыкормленым. Жаданне не пакінула вас і пасля прайграных прэзідэнцкіх выбараў. Але набліжэнне да кармушкі абавязвала лісліваць новаму правадыру з такой шчырасцю, што пра сумленне трэба было забыцца. І вы забыліся.

Майго бацьку і катаваннямі не вымусілі напісаць “закладную” на супрацоўнікаў, сяброў і проста знаёмых, за якую абяцалі вызваленне з турмы тагачаснага КДБ. Мае продкі ніколі не гублялі чалавечую годнасць. Мне не трэба капацца для гэтага ў архівах, як вы абавязалі капацца галоўнага архіварыуса краіны, жадаючы знайсці нешта, што пацвердзіла б вашу высакародную радавітасць. Нічога не знайшоў архіварыус, а калі і знайшоў, то не тое, што вам хацелася атрымаць, таму ён, як ветлівы чалавек, сказаў, што не знайшоў.

Пералічваючы ў кнізе свае вартасці, вы так захапіліся, што не пакінулі месца для самакрытыкі, як гэта ў сапраўдных камуністаў прынята. Таму дазволю сабе вас дапоўніць. Яшчэ ў час вашага прэм’ерства тэлефануе мне незнаёмы чалавек. Наўрад ці я нашкоджу яму, раскрыўшы праз 19 гадоў сутнасць яго ўчынку.

– Не маглі б вы, Станіслаў Станіслававіч, да мяне пад’ехаць?

Пад’ехаў, сустрэліся, пазнаёміліся. Мы не можам, кажа, выканаць загад нашага шэфа знішчыць увесь не накіраваны ў продаж наклад кніжкі пра вас А. і Л.Класкоўскіх “Пуцявіна лёсу”. Яму ж загадаў гэта зрабіць сам Вячаслаў Францавіч Кебіч. Дык вось, мы падрыхтавалі акт, што кнігі пушчаны пад нож з-за таго, што іх не купляюць, а самі кнігі хочам падарыць вам. Яны, мабыць, вам спатрэбяцца і ў вашыя жыгулі змесцяцца.

Так я стаў уласнікам 1500 асобнікаў кніжак, якія не адзін год дарыў тым, хто цікавіўся маёй біяграфіяй.

Доўга я не мог зразумець, чаму вы так перакрыўляеце падзеі, якія адбыліся ў Белавежскай пушчы. З аднаго боку, я дзякаваць вам мушу за тое, што мне аднаму вы прыпісалі і ідэю там сабрацца, і ідэю Саюз разваліць. Дзякуй, але мне і таго, што ўдалося зрабіць асабіста мне, дастаткова, каб ганарыцца зробленым усё жыццё. Ды і нашчадкам ёсць што для гонару пакінуць.

Вы ж – прагматык, які клапоціцца найперш пра свой сённяшні дабрабыт. Мякка, але пераканальна ўсхваляеце Лукашэнку, добра ведаючы яго сутнасць, якую калісьці адкрыта і правільна праклiналі. Хваліце ўсіх кіраўнікоў-камуністаў, забываючы, што з-за іх і такіх, як яны, мільёны людзей былі рэпрэсаваны, знішчаны, расстраляны без усялякай віны. Вы ўсхваляеце лад, пры якім трэба было ўсё жыццё стаяць у чарзе на жыллё і не мець надзеі на нейкі прасвет, тым больш – на светлую будучыню. У той час большая частка прамысловасці рэспублікі працавала не на карысць сваіх грамадзян, а на непазбежную крывавую вайну з капіталістычным светам.

Апамятайцеся, дзецям і ўнукам вашым будзе за вас сорамна! Кажуць, што вам пішуць новую кніжку. Не давярайце такую працу камусьці, як у выпадку з «Искушением властью», вазьміце ручку або сядайце за камп’ютар і пакайцеся, гэта значыць – напішыце праўду і спіце спакойна, не пакутуючы ад згрызот сумлення.

Калі ж вы так прызвычаіліся да зручнай і выгаднай асабіста для вас версіі, то спачывайце далей, не вяртайцеся да ісціны. Запрасіце членаў вашага выбарчага штаба, якіх справядліва называеце ў кніжцы ашуканцамі, пазёрамі, хлусамі, і пачніце тост словамі:

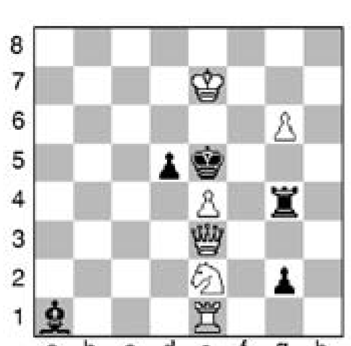
– Мы з вамі, калегі, адной крыві!

ШАХМАТЫ

На пути к высшим титулам

Гроссмейстеров по шахматной композиции в нашей стране пока нет. Однако есть шахматисты, идущие к этому званию.

Лидер белорусских шахматных композиторов Виктор Волчек родился в 1966 году, живет в Лиде. С молодых лет занимался составлением задач под руководством своего земляка, композитора мирового уровня Вацлава Гебельта (1913–1999). Вацлав Евгеньевич, кстати, был единственным нашим соотечественником, завоевавшим в советские времена звание международного мастера по композиции. Ученик оказался достойным учителя: Виктор Волчек стал сначала мастером ФИДЕ, а в 2014 году – международным мастером и международным арбитром. В престижнейшие «Альбомы ФИДЕ» отобраны 34 его задачи. Всего же из полутысячи опубликованных композиций отмечены отличиями в конкурсах свыше 420 (в их числе 60 первых и свыше 70 других призов). В личном чемпионате мира за 2007–2009 годы В.Волчек занял в двух номинациях 11-е и 8-е места.

Международный мастер Александр Булавка из г.Кличева моложе лидчанина на 2 года. Это тоже известный составитель задач, капитан нашей сборной. Но наиболее ярко проявил он себя в решении композиций: 4-кратный чемпион Беларуси, призер многих турниров. На его счету «бронза» Кубка мира-2010, десятое место на чемпионате мира в 2013 году и шестое в 2014-м, шестое место во всемирном Интернет-турнире 2014 года. А недавно Александр был пятым в сильном открытом первенстве Чехии.

Пожелаем обоим шахматистам стать обладателями гроссмейстерских званий. А эта задача *(см. диаграмму)* **Александра Булавки, Виктора Волчека и гомельчанина Виктора Зайцева** завоевала 1–2 призы на международном конкурсе в Украине.

Белые: Кре7, Фе3, Ле1, Ке2, пп.е4, g6 (6).

Черные: Кре5, Лg4, Са1, пп.d5, g2 (5).

Мат в 2 хода.

Присылайте ответы на адрес редакции: 220030, г.Минск, ул.Энгельса, 34а) или на электронный адрес: vadim_ne67@mail.ru

Скорбная весть

Ушел из жизни мастер спорта и заслуженный тренер Беларуси Сергей Михайлович Бегун (22.06.1947 – 21.07.2015).

Проверьте решения

Задача Н.Бельчикова и М.Крупника (21 июля): 1.е3! Первыми решения прислали В.Каташук (Брест) и В.Жукович (Минск).

Вадим ЖИЛКО.

ГАЗЕТА – ЧЫТАЧЫ

Вяртайцеся да «Народнай Волі»

Так, мы хочам, каб яно, вяртанне, адбылося ўжо 1 верасня ў тых, хто ўсе летнія месяцы жыў на лецішчы і часова спыніў падпіску на “Народную Волю”.

Пачатак восені – самы востры, самы падзейны этап у грамадска-палітычным жыцці Беларусі: якіх толькі сенсацый не чакаецца ад кампаніі па выбарах прэзідэнта?! І, вядома ж, больш праўдзівай, больш аб’ектыўнай інфармацыі, чым са старонак “Народнай Волі”, Вы ніадкуль не атрымаеце. Таму добра будзе, калі Вы вернецеся з лецішча, з адпачынку, а на стале Вашай гарадской кватэры з’явіцца чарговы нумар “Народнай Волі”.

Нагадваем: каб атрымліваць газету з 1 верасня, трэба падпісацца да 26 жніўня. Аформіць падпіску можна ў любым паштовым аддзяленні ці ў спецыялізаваных пунктах “Белсаюздруку”. Кошт – 45.000 рублёў за месячны камплект. Заўважце, сёння за такія грошы можна набыць усяго прыкладна грамаў трыста сухой каўбасы.

Рэдакцыя.

МАЗАІКА

Балеем за «Дынама» і БАТЭ!

На гэтым тыдні два беларускія футбольныя клубы згуляюць чарговыя матчы ў еўракубках.

У першым матчы 3-га кваліфікацыйнага раўнда Лігі Еўропы УЕФА 30 ліпеня мінскае «Дынама» абыграла ў гасцях швейцарскі «Цюрых» – 1:0.

Сустрэча ў адказ пройдзе 6 жніўня ў Брэсце.

Тым часам унічыю 1:1 завяршыўся першы матч 3-га кваліфікацыйнага раўнда Лігі чэмпіёнаў УЕФА паміж барысаўскім БАТЭ і венгерскім «Відэатонам».

Сустрэча ў адказ пройдзе 5 жніўня ў Барысаве. Пераможца пары згуляе ў плей-оф кваліфікацыі Лігі чэмпіёнаў (і ў выпадку паражэння выступіць у групавым раўндзе Лігі Еўропы), той, хто прайграў, – у плей-оф кваліфікацыі ЛЕ, паведамляе БелаПАН.

Цяпер Вікторыя Азаранка займае 19-е месца рэйтынгу WTA. Дарэчы, сёння, 31 ліпеня, яна адсвяткавала Дзень нараджэння – беларускай спартсменцы споўнілася 26 гадоў.

Вікторыя Азаранка зноў залечвае траўмы

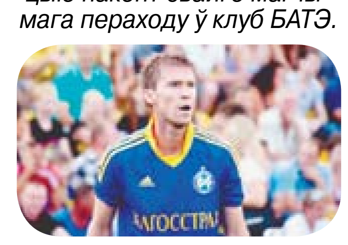
Вядучая беларуская тэнісістка не прыме ўдзел у тэнісным турніры Citi Open у Вашынгтоне.

Прычынай гэтага стала траўма правага пляча, паведамляе БЕЛТА. Азаранка павінна была стартаваць на гэтых спаборніцтвах 2 жніўня, але знялася з турніру.

Але ўжо 8 жніўня яна выступіць на турніры Rogers Cup у канадскім Таронта.

Аляксандра Глеба «сватаюць» у БАТЭ?

*Беларускі футбаліст **Аляксандр Глеб** пракаментаваў інфармацыю наконт свайго магчымага пераходу ў клуб БАТЭ.*

“Са мной асабіста ніхто перамоў не вёў», – заявіў паўабаронца нацыянальнай зборнай у каментарыі tribuna.com.

Футбаліст па-ранейшаму не гуляе ні за адзін клуб, але абяцае, што бліжэйшымі днямі сітуацыя высветліцца, таму ён не хоча заўчасна яе каментаваць.

Аляксандру Глебу 34 гады. Апошнім яго клубам быў турэцкі «Генчлербірлігі».

На будаўніцтва стадыёна на месцы «Дынама» абвешчаны новы тэндар

На яго падалі пяць заявак. Тэндарная камісія прыме рашэнне на працягу месяца.

Намеснік старшыні Беларускай федэрацыі футбола **Сяргей Сафар’ян** распавёў журналістам, як ідзе будаўніцтва нацыянальнага стадыёна ў сталіцы.

Па яго словах, быў абвешчаны новы тэндар на будаўніцтва стадыёна на месцы «Дынама». Да 6 ліпеня на яго прымаліся заяўкі. Агулам было пададзена пяць заявак. На працягу месяца тэндарная камісія вынесе свой вердыкт.

Канчатковага рашэння, як будзе выглядаць абноўлены стадыён, няма. Па словах Сафар’яна, якія передае “Прессбол”, будзе скарочана колькасць камерцыйных плошчаў, якія планавалася пабудаваць разам са стадыёнам. Напрыклад, адмовіліся ад будаўніцтва гіпермаркета. Затое стане больш парковачных месцаў.

Сафар’ян дадаў, што па ўмовах конкурсу будаўніцтва ажыццяўляецца «пад ключ». Гэта значыць, кампанія, якая выйграе тэндар, будзе займацца і праектаваннем, і ўзвядзеннем.

Нацыянальны стадыён павінен быць здадзены ў эксплуатацыю да 1 студзеня 2018 года.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул. Энгельса, 34а.
Прыёмная:
тэл./факс (017) 3286871.
Тэл. рэкламнага аддзела:
(017) 3286609
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы: 63222 – для індывідуальных падпісчыкаў, 632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар
Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 3.08.2015 у 17.00. Аб’ём 4 друк. аркушы. Тыраж 25450 экз. Заказ №3003.